

osan aitausta, oli lykättävä, kunnes kamarin vireille panema kysymys¹⁾ esplanaadin keskiosan korottamisesta oli ratkaistu.

Kalaveden jako. Sen jälkeen kun maistraatti kaupunginvaltuuston anomuksesta²⁾ oli läänin kuvernöörille esittänyt, että maanmittari määrättäisiin erottamaan Mejlansin tilaan kuuluva osuus mainitun tilan ja Huopalahden kylän sekä mahdollisesti muiden isojakolohkokuntain yhteisestä kalavedestä, ja kuvernöörin määrättyä komissionimaanmittari O. W. Nybergin toimittamaan kyseisen kalaveden jaon, tämä oli rahatoimikamarilta anonut, että kaupungin puolelta valittaisiin edusmies ja kaksi uskottuamiestä toimitukseen. Tämän johdosta kamari oli määrännyt edusmieheksi v. t. oikeusraatimiehen, lakitieteenkandidaatti E. Öhmanin ja uskotuksimieheksi vtn Sandbergin, uskoen jälkimmäiselle tehtäväksi valita toiseksi uskotuksimieheksi siihen sopivan henkilön. Sen jälkeen lakitieteenkandidaatti Öhman ja vt Sandberg, jotka olivat pitäneet komissionimaanmittari Nybergin laatimaa jakoehdotusta kaupungille epäedullisena, olivat alistaneet kamarin harkittavaksi, olisiko kaupungin luovuttava jaon toimeenpanemisesta, varsinkin koska muut osamistajat suostuivat antamaan jakokunnan vesien toistaiseksi jäädä jakamatta.

Kamarin sen jälkeen annettua asian kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi valtuusto päätti³⁾, että kaupunki luopuisi panemasta jakoa toimeen, ja antoi samalla kamarille tehtäväksi viipymättä saattaa valtuuston päätöksen kaupungin edusmiehen tietoon.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahainta koskevat asiat.

Kaupunginkassan tilaa valaiseva taulukko. Rahatoimikamarin kaupunginvaltuustolle lähettämä taulukko, joka valaisi kaupunginkassan tilaa joulukuun 31 p:nä 1877, ei antanut⁴⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Kaupunginkassan tarkastus. Kaupunginkassan tarkastusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi⁵⁾ vtt Borgströmin ja Edlundin sekä heidän varamieheksi vtt Blombergin ja Rudolphin.

Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaus. Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi kaupunginvaltuusto valitsi⁶⁾ vtt Tallgrénin ja Ahlforsin sekä heidän varamieheksi vtn Margelinin.

Kaupungin vuosien 1874, 1875 ja 1876 tilien tarkastus. Kaupunginvaltuusto oli aikaisemmin lähettänyt⁷⁾ asian, joka koski kaupungin vuoden 1874 tilien tarkastusta, vuoden 1875 raha-asiainvaliokuntaan, mutta vuosia 1875 ja 1876 koskevat vastaavat asiat vuoden 1876 raha-asiainvaliokuntaan. Koska yhtäkään näistä kolmesta asiasta toistaiseksi ei ollut käsitelty loppuun, valtuusto saadakseen niiden käsittelyn yhtenäistetyksi päätti⁸⁾ lähettää myöskin vuoden 1874 tilintarkastuskertomuksen viimeksi mainittuun valiokuntaan, jonka jäseninä olivat vtt Kihlman, Schauman ja Blomberg. Valiokunta antoi sen jälkeen mietinnön⁹⁾ kaupungin vuosien 1874, 1875 ja 1876 tileistä annetuissa tilintarkastuskertomuksissa esitetyistä huomautuksista. Mietintö, jossa esitettiin erinäisiä yksityiskohtaisesti perusteltuja ehdotuksia, päättyi vaati-

¹⁾ Ks. s. 356. — ²⁾ Ks. s. 116. — ³⁾ Valt. pöytäk. 1 p. huhtik. 5 §. — ⁴⁾ S:n s:n 10 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. tammik. 9 §. — ⁶⁾ Ks. s. 137 ja 267. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 12 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5.

mukseen, että vastuuvapaus myönnettäisiin kunnan mainittujen vuosien koko rahatoimen hoidosta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto pääasiallisesti valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti 1):

antaa anteeksi alipoliisimestari O. A. Ståhlbergin laatimissa väliaikaisen terveyslautakunnan vuosien 1873—75 tileissä esiintyvän 2,259: 89 markan saldon, josta ei ollut todistetta;

anoa maistraatilta, että maistraatti järjestämällä notariaattiluettelonsa sopivammin ja muuten antamalla rahatoimikamarille määräyksiä huolehtisi siitä, että kaikki kaupungin tilien tuloerät täydellisesti ja selvästi todistettiin oikeiksi;

myöskin anoa maistraatilta, että maistraatti kehoittaisi rahatoimikamaria laadituttamaan eritellyt, yhteenlasketut ja todisteilla varustetut jäämäluettelot kaikista vuoden 1877 tileihin siirretyistä jäämistä ja samalla kohdistaisi kamarin huomion sen seikan tärkeyteen, että rahatoimikonttoriin saapuvat tilit ja tiedot, joiden perusteella kannanta konttorissa toimitettiin, tarkastettiin konttorissa, minkä suhteen kamarin tuli joko itse ryhtyä välittömiin toimenpiteihin tai myös antaa valtuustolle ehdotus;

niinikään kehoittaa maistraattia muistuttamaan rahatoimikamarille, että palokassan ennakkojen tililtä oli poistettava kaksi vuosilta 1864 ja 1872 siirtynyttä erää, yhteensä 323: 60 markkaa;

samaten kehoittaa maistraattia kohdistamaan rahatoimikamarin huomion sen seikan suotavuuteen, että eräät kaupungin tilien kassakirjan ja pääkirjan tilit olivat yhtäpitävät; sekä

evätä vuoden 1874 tilien tarkastajain tilintarkastuspalkkiota koskevan anomuksen.

Sen ohessa kaupunginvaltuusto myönsi vastuuvapauden kaikesta kaupungin vuosien 1874, 1875 ja 1876 rahatoimen hoidosta, paitsi mikäli oli kysymys maksamatta olevista tuulaakijäämistä, joista ei ollut asianmukaisia todisteita.

Myöhästynyt tilinpäätös. Rahatoimikamarin ilmoitettua maistraatille, että kaupungin vuoden 1877 tilejä, jotka kunnallisasetuksen 67 §:n mukaan olisi ollut annettava maistraatille ennen maaliskuun 1 p:ää, ei ehdittäisi päättää ennenkuin mainitun kuukauden lopussa ja maistraatin lähetettyä siitä ilmoituksen kaupunginvaltuustolle valtuusto vaati 2) kamarilta selitystä siitä, mistä syystä tilejä ei ollut päätetty lain määräämän ajan kuluessa. Viitaten siihen, että myöskin vuosien 1875 ja 1876 tilit olivat myöhästyneet, kamari selityksessään lausui, että muistutuksen aiheena ollut asiaintila vuoden 1877 tilien osalta pääasiallisesti johtui siitä, että kamarin konttorissa laaditut viimeksi mainitun vuoden tilit olivat käsittäneet myöskin kaupungin eri tarkoituksia varten asetettujen hallitusten tilit, minkä lisäksi myöhästymiseen jonkin verran oli vaikuttanut sekin, että konttorin kirjanpito oli yksityiskohdiltaan tarkemmin järjestetty. Sen ohessa kamari ilmoitti, että sen puheenjohtaja ja eräs jäsen, joka oli alan ammattimies, usein olivat pitäneet konttorin virkamiesten kanssa kokouksia, joiden tarkoituksena oli ollut kirjanpidon tarkoituksenmukainen järjestäminen ja joissa he olivat vakuuttuneet siitä, että nämä virkamiehet olivat erinomaisen uutterasti suorittaneet tehtävänsä. Katsoen siihen, mitä kamari oli asiasta tuonut esiin, valtuusto päätti 3)

1) Valt. pöytäk. 12 p. maalisk. § 3. — 2) S:n 26 p. helmik. 12 §. — 3) S:n 12 p. maalisk. 11 §.

toistaiseksi olla ryhtymättä mihinkään toimenpiteisiin tilien myöhästymisen johdosta.

Kaupungin vuoden 1877 tilien tarkastus. Koska kaikki kaupungin vuoden 1877 tilien tarkastukseen kuuluvat asiakirjat maistraatin ilmoituksen mukaan eivät olleet valmistuneet kaupunginvaltuuston varsinaiseen kesäkuun kokoukseen, valtuusto lykkäsi ¹⁾ kokouksen johonkin syyskuun päivään, mihin mennessä annettaisiin erityinen kutsu. Maistraatin myöhemmin lähetettyä mainitun vuoden tilintarkastuskertomuksen ynnä asianomaisten sen johdosta antamat selitykset valtuusto lähetti ²⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat ³⁾ vtt Westermarck, Nybom ja von Born. Valiokunnan mietintö ei saapunut kertomusvuoden kuluessa.

Ohjeita kaupungin tilintarkastajille. Pääkohdittain talousarviovaliokunnan tekemän ehdotuksen ⁴⁾ mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ vuoden 1879 talousarvion järjestelyn yhteydessä anoa maistraatilta, että tämä vastedes, kun kaupungin tilit annettiin kaupungin tilintarkastajain tarkastettaviksi, kehoittaisi näitä tilintarkastuskertomuksessaan esittämään sellaisen katsauksen kaupungin menoihin ja tuloihin, josta selvästi ilmeni, minkä verran talousarvioon merkityistä eristä todella oli kulunut tai kertynyt sekä mitä menotilejä oli ylitetty ja miten paljon. Samalla valtuusto niinikään talousarviovaliokunnan ehdotuksesta päätti, että tilintarkastajain vastedes ja kunnes siitä toisin määrättiin, tuli saada kaupunginkassasta nostaa tarkastuksesta palkkioksi kaikkiaan 2,000 markkaa jaettavaksi heidän keskenään sopimuksen mukaan.

Kaupunginkassan palkkausrahaston kirjanpito. Maistraatin huomautettua rahatoimikamarille, että kaikki kaupunginkassan n. s. palkkausrahastoon kuuluvat tulot ja siitä maksetut menot oli kirjattava erikseen eikä talousarvion eri pääluokkien mukaan, kamari, joka tässä kirjanpitokysymyksessä oli noudattanut kaupunginvaltuuston päätöstä, oli uskonut asian valtuustolle, minkä jälkeen tämä vuonna 1877 oli lähettänyt ⁶⁾ sen valiokuntaan.

Tämä valiokunta antoi mietintönsä ⁷⁾ vuonna 1878. Laajasti polemisoiden maistraatin käsitystä vastaan, jonka mukaan jatkuvasti olisi noudatettava useita vanhoja palkkausrahastoa koskevia säännöksiä, valiokunta siinä huomautti, että nämä olivat lakanneet olemasta voimassa osin jo kaupungin vuoden 1869 palkkaussäännön, osin vuoden 1873 kunnallisasetuksen ja vuonna 1876 vahvistetun kaupungin rahatoimiohesäännön tullessa voimaan. Tarkoituksenmukaisuussyitäkään maistraatti ei ollut esittänyt vaatimuksensa tueksi. Rahastojärjestelmän herättäminen uudestaan henkiin järkiperaisemmän kirjanpitotavan jo tultua käytäntöön merkitsisi kaiken tämän järjestelmän aiheuttaman sekavuuden palauttamista. Niin kauan kuin vahvistettuun palkkaussääntöön sisältyi omituinen, siihen vuonna 1696 otettu määräys, että milloin palkkaussäännön tuloissa esiintyi vajausta, virkamiesten sen vuoden palkkoja oli suhteellisesti vähennettävä ja vähennys korvattava seuraavana vuonna mahdollisesti syntyvästä ylijäämästä, ei tämän rahaston tulojen ja menojen kirjaamista erikseen tietenkään voitu välttää. Mutta tämän y. m. vanhanaikaisten määräysten lakattua olemasta voimassa merkitsisi palkkausrahaston erikoiskirjanpidon säilyttäminen, vaikkapa tämä vietäisiin tileihin sarekkeen ulkopuolelle, ainoastaan, että kaupungin kassalle joka vuosi syntyisi näennäinen saatava tai velka. Sitäpaitsi oli muistettava,

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. kesäk. 1 §. — ²⁾ S:n 17 p. syysk. 1 §. — ³⁾ S:n s:n 15 §. —

⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 20. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 1 §. — ⁶⁾ Ks. s. 269. —

⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8.

että kaupungin tileissä aikaisemmin oli ollut muitakin rahastoja kuin palkkausrahasto, mutta kaikki nämä rahastot olivat kerta kaikkiaan lakanneet olemasta vahvistettaessa uusi rahatoimiohjesääntö, jonka 17 §:n mukaan kirjanpito oli hoidettava ainoastaan kaupunginvaltuuston määräysten mukaisesti. Maistraatin asiassa omaksuma kanta tuntui perustuvan sitkeästi juurtuneeseen perimätapaan, joka todennäköisesti juonti juurensa edellä mainitusta vuonna 1696 vahvistetusta kaupungin palkkaussäännöstä ja joka siitä huolimatta, että tämän asiakirjan määräykset kaikilta osiltaan olivat lakanneet olemasta voimassa, ei näyttänyt tahtovan väistyä. — Valiokunta ehdotti, että valtuusto ilmoittaisi rahatoimikamarille, että valtuusto katsoi maistraatin huomautuksen olevan ristiriidassa vuonna 1877 asianmukaisesti vahvistetun meno- ja tuloarvion kanssa, minkä johdosta se ei voinut antaa kamarille toimenpiteen aihetta.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ hyläten valiokunnan ehdotuksen maistraatille lähetettävässä kirjelmässä ilmoittaa, että valtuusto tosin oli sitä mieltä, että sen vuoden 1877 talousarvioehdotusta koskeva päätös selvästi sisälsi luopumisen rahastojärjestelmästä kaupungin tilitoimessa ja että sen joka tapauksessa täytyi ehdotuksen rakenteen mukaisesti olla määräävä kirjanpidolle, mutta että valtuusto, koska maistraatin lausunnosta oli ilmennyt, että maistraatti ei katsonut mainitun päätöksen sinänsä asianmukaisesti ilmaisevan tätä valtuuston käsitystä, oli katsonut olevan syytä lisätä siihen selityksen, että valtuuston edellä mainitun päätöksen tarkoituksena oli ollut, että kaupungin tulojen ja menojen kirjanpito oli toimitettava valtuuston vahvistaman talousarvioehdotuksen rakenteen mukaisesti, joten siis rahastojärjestelmää ei enää siinä sovellettaisi. Sen ohessa valtuusto päätti anoa, että maistraatti tämän selityksen johdosta peruuttaisi rahatoimikamarille antamansa, aikaisemmin palkkausrahastossa kirjattujen kaupungin tulojen ja menojen erityistä kirjaamista koskevan määräyksen.

Ennakkojen poistaminen kaupungin tileistä. Rahatoimikamari anoi kaupunginvaltuustolta, että kaupungin tileistä poistettaisiin kaksi niissä kauan vuodesta toiseen siirtynyttä ennakkoerää, joista toinen, 800 markan määräinen, oli myönnetty oikeusraatimies J. F. Gaddille vuonna 1861, toinen, alkujaan 960 markan määräinen, josta 600 markkaa oli tilittämättä, kunnallisraatimies C. W. Cadeniukselle vuonna 1867. Valtuuston lähetettyä ²⁾ tämän esityksen valiokuntaan, johon kuuluivat ³⁾ vtt Dalström, von Born ja Westermarck, ja valiokunnan annettua asiasta mietintönsä ⁴⁾ valtuusto sen ehdotuksen mukaisesti päätti ⁵⁾ antaa poistaa tileistä edellisen edellä mainituista ennakkoeristä, mutta toistaiseksi jättää jälkimmäisen tileihin.

Rahatoimikonttorin vanhempiä tilejä koskeva oikaisujuttu. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1876 läänin kuvernöörille antamassaan lausunnossa anonut ⁶⁾, että eräs rahatoimikonttorin vuosien 1867 ja 1868 tilejä koskeva oikaisujuttu palautettaisiin maistraattiin, jotta eräät uudelleen laaditut tilit voitaisiin saattaa tilintarkastajain tietoon ja nämä velvoittaa antamaan loppuväitteensä asiasta, ja oli tällöin nimenomaan vaatinut, että maistraatti veloitettaisiin ottamaan tutkittavaksi kaikki näiden loppulausuntojen sisältämät muistutukset siihen katsomatta, että osa niistä kohdistui maistraatin omiin toimenpiteihin. Valtuuston vuonna 1878 saatua ilmoituksen, että kuvernööri oli kumonnut maistraatin asiasta antaman päätöksen ⁶⁾ ja uskonut asian uuden, jäävittömän maistraatin käsiteltäväksi, valtuusto päätti ⁷⁾

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. huhtik. 1 §. — ²⁾ S:n 11 p. tammik. 17 §. — ³⁾ S:n 25 p. tammik. 12 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 1 §. — ⁶⁾ Ks. s. 138. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 4 §.

antaa rahatoimikamarille tehtäväksi siinä tapauksessa, että se katsottiin tarpeelliseksi, valvoa kaupungin etuja kyseisessä asiassa.

Kaupunginvaltuuston vuoden 1877 tarverahoja koskevat tilit. Kaupunginvaltuuston sihteeri antoi valtuustolle laatimansa, valtuuston vuoden 1877 tarverahoja koskevat tilit, jotka osoittivat yhteensä 2,866:92 markan suuruisia menomääriä. Valtuusto päätti ¹⁾ lähettää tilityksen todisteineen rahatoimikamariin.

Rakennustöiden tilien tarkastus. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1877 antanut rahatoimikamarille tehtäväksi ²⁾ tarkastaa työ- ja vaivaistalon sairaalarakennuksen ja rukoussalin sekä Punavuorenkadun kansakoulutalon rakennustoimikunnan antamat näitä rakennustöitä koskevat tilit. Kamarin tämän johdosta vuonna 1878 tekemä ilmoitus, että kamari tilejä tarkastaessaan ei ollut havainnut syytä muistutuksiin, ei antanut ³⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Lainan ottaminen järjestely- ja uudisrakennustöitä varten. Kaupunginvaltuusto oli vuoden 1878 talousarvion järjestelyssä päättänyt ⁴⁾, että kaupungin tarpeisiin hankittaisiin 350,000 markan suuruinen laina, mutta lykännyt kysymyksen sen ottamistavasta ja -ehdoista mainittuun vuoteen. Tämän johdosta valtuusto vuonna 1878 antoi ⁵⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi antaa asiasta lausunnon ja ehdotuksen.

Sittemmin antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti, että kyseinen lainamäärä ei ollut tarkoitettu mihinkään tilapäisiin tarpeisiin, vaan että sen tekivät tarpeelliseksi lukuisten vuoden 1875 uuden kaupunginasema-kaavan toteuttamiseksi suoritettavien töiden aloittaminen, katettujen viemärikanavain rakentaminen kaupunkiin ja sen järjestely yleensä samoin kuin koulu-, tulli- ja pakkahuonerakennusten rakennuttaminen. Näiden tulevaisuuteen kohdistuvien tarpeiden aiheuttamat menot oli mieluummin peitettävä ottamalla suurehko, pitkäähkön ajan kuluessa kuoletettava laina. Koska kyseisiin töihin, joihin kuului myöskin uuden venäläisen muonamakasiniin ⁶⁾ rakennuttaminen, tarvittava rahamäärä kuluvana ja viitenä sitä seuraavana vuotena voitiin arvioida n. 3,000,000 markaksi, kamari ehdotti, että kaupunki ottaisi järjestely- ja uudisrakennustöitään varten nimellismäärältään mainitun suuruisen obligatiolainan laskemalla liikkeeseen obligatioita, joita rahatoimikonttori tai jokin pankki, jonka kanssa siitä voitiin sopia, möisi, 350,000 markan suuruisen tehoisan määrän ensi tilassa ja loput vähitellen, sikäli kuin töitä varten tarvittiin varoja. Obligatit olisi annettava samoin koroin ja kuoletuksin ja muutenkin pääasiallisesti samoja ehtoja soveltaen kuin kaupungin vuoden 1876 vesijohtolainan obligatit. Sen varalta, että kaupunginvaltuusto katsoi olevan syytä vasta myöhemmin, kuitenkin kahden vuoden kuluessa, ottaa suuremman tai pienemmän obligatiolainan, kamari anoi, että se valtuutettaisiin kaupungin puolesta vuodeksi tai kahdeksi lainaamaan velkakirjaa vastaan 350,000 markkaa vaadittavaa korkoa vastaan ja maksettavaksi obligatiolainasta. Tällöin kamari kuitenkin katsoi asiakseen huomauttaa, että vallitsevissa oloissa ja ilman reaalivakuutta oli erittäin vaikeata tällä tavoin saada sellaista lainaa.

Kamarin lausuntoa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ anoa maistraatilta, että kutsuttaisiin kokoon yleinen raastuvankokous valitsemaan 24 valtuutettua valtuuston lisäjäseniksi lainakysymyksen käsittelyä varten. Sen

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 13 §. — ²⁾ Ks. s. 268. — ³⁾ Valt. pöytäk. 26 p. helmik. 7 §. — ⁴⁾ Ks. s. 299. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 1 p. huhtik. 18 §. — ⁶⁾ Ks. s. 245. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 30 p. huhtik. 4 §.

ohessa asia lähetettiin valiokuntaan, joka sai tehtäväkseen antaa lausunnon lainan määrästä sekä kysymyksen muista pääkohdista ja johon valittiin ¹⁾ vtt Kihlman, Westermarck, Lindelöf, Borgström ja Nybom. Myöhemmin maistraatti ilmoitti ²⁾, että ylimääräisiksi kaupunginvaltuutetuiksi lainakysymyksen käsittelyyn oli valittu kauppias A. F. Wasenius, ravintoloitsija G. Blomqvist, laamanni A. F. Jansson, kirjakauppias K. E. Holm, ylim. professori O. Donner, valtiokonttorin sihteeri W. Eneberg, teurastajamestari C. Lindroth, kauppiaat G. F. Stockmann ja A. Ferlmann, tehtailija A. H. Bade, esittelijäsihteeri, vapaaherra C. V. de la Chapelle, nyöripunojamestari J. W. Engström, filosofian kandidaatti N. V. A. Löfgren, protokollasihteeri N. Björklund, insinööri E. L. Bergroth, ylilääkäri, professori A. Th. Sælan, kauppalaivan kapteeni V. R. Kåhlman, professori R. A. Montgomery, kaartinkapteeni E. Gahmberg, kauppiaat W. Scharin ja A. Dahl, kollegiasessori E. A. Kjöllfeldt, rakennusmestari F. Brandt ja maalarimestari G. A. Holmberg.

Mietinnössään ³⁾ lainavaliokunta lausui, että kaupungin piakkoin suoritettavia järjestely- ja uudisrakennustöitä varten lähivuosina epäilemättä täytyi ottaa suurehko laina. Lainan suuruuden ja lainaamistavan määrääminen aiheutti kuitenkin lukuisia vaikeuksia. Lainamäärän vahvistaminen riippui ensi sijassa järjestelytöiden määrästä ja laadusta, joita kaupunki ei voinut vahvistaa, ennenkuin n. s. järjestelyvaliokunta oli laatinut asiasta ehdotuksensa. Edelleen vallitsevat rahakonjunktuurit suuresti vaikeuttivat kaikkia lainanottoa toimia, minkä johdosta kaikki sopivinta lainaustapaa koskevat laskelmat jäivät epävarmoiksi. Lopuksi oli myöskin edellytettävä, että suurrehkon lainan ottaminen vaati niin paljon aikaa, että kuluvan vuoden tarpeiden tyydyttämiseksi joka tapauksessa oli otettava väliaikainen laina. Näiden syiden nojalla valiokunta katsoi, että sillä hetkellä oli käsiteltävä ainoastaan kysymystä pienemmän, 350,000 markan suuruisen lainan ottamisesta. Tämä olisi otettava enintään kahdeksi vuodeksi, minkä ajan kuluessa kysymys suuremman lainan ottamisesta ehdittäisiin ratkaista ja sitä koskevat neuvottelut hoitaa hetken pakottavan rahantarpeen häiritsemättä. Mitä tuli pienemmän lainan ottamistapaan, oli valiokuntakin puolestaan voinut todeta sellaisen lainan saamisen yleisistä luottolaitoksista tai yksityisiltä henkilöiltä vaikeaksi, ellei tahdottu suostua ylen raskaihin ehtoihin. Valiokunta oli sen vuoksi tiedustelemalla koettanut saada selville, oliko mahdollista saada kyseinen laina valtiolta, ja ehdotti, koska tämä keino näytti vievän toivottuun tulokseen, että valtuusto anois lainan myöntämistä valtion varoista.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ erityisesti huomauttaen, että lukuisat kaupungissa suoritettavat järjestely- ja kaduntasoitustyöt tekivät lainan ottamisen välttämättömäksi, anoa Hänen Keisarilliselta Majesteetiltaan 350,000 markan suuruisen lainan myöntämistä kunnalle yleisistä varoista enintään kahden vuoden takaisinmaksuajoin lainan myöntämispäivästä lukien sekä muuten ehdoin, jotka Hänen Keisarillinen Majesteettinsa katsoi tarpeelliseksi määrätä.

Myöhemmin ilmoitettiin maistraatin välityksellä, että senaatti erään muotovirheen takia ei ollut ottanut kaupunginvaltuuston laina-anomusta käsiteltäväkseen. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ uudistaa anomuksensa säädettyä järjestystä noudattaen.

Asiaa ei kuitenkaan ratkaistu kertomusvuoden kuluessa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 14 p. toukok. 24 §. — ²⁾ Sn 18 p. kesäk. 6 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 15. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 18 p. kesäk. 1 §. — ⁵⁾ Sn 19 p. marrask. 2 §.

Tuulaakin kantamisoikeus. Maistraatti ilmoitti ¹⁾, että senaatti oli päättänyt vuoden 1878 alusta ja kunnes asiasta annettiin tarkempi määräys, sallia tuulaakia kannettavan kaupungissa aikaisemmin voimassa olleiden perusteiden mukaisesti, nimittäin 3 % tuulaakiverotuksen alaisten tavarain tullimaksusta.

Myöhemmin vaadittiin senaatin määräyksen nojalla maistraatin välityksellä kaupunginvaltuustolta lausuntoa ja ehdotusta siitä, minkä prosentin mukaan tullimäärästä tuulaakia katsottiin olevan kaupungissa kannettava, ottaen huomioon, ettei tuulaakimaksun suurinta sallittua määrää, 4 %, ylitetty. Sitten kun asia oli lähetetty ²⁾ rahatoimikamariin, jonka tuli hankkia lausunto kauppayhdistykseltä ja sen ohessa antaa asiasta oma lausuntonsa, valtuusto päätti ³⁾ kauppayhdistyksen ja kamarin ehdotusten mukaisesti lausunnossaan esittää, että tuulaakimaksua kaupungissa vuoden 1882 loppuun saisi kuten siihen asti kantaa 3 % kyseisen verotuksen alaisen tavarain tullimäärästä. Senaatti vahvisti ⁴⁾ ehdotetun prosentin noudatettavaksi vuoden 1882 loppuun.

Kaupungin osuus vuoden 1877 paloviinaverosta. Maistraatin ilmoitettua ⁵⁾, että 4,744: 64 markkaan nouseva kaupungin osuus vuoden 1877 paloviinaverosta oli annettu kaupungin käytettäväksi, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ osoittaa nämä varat kansankirjaston ja lukusalin ylläpitokustannusten suorittamiseen sekä anoa maistraatilta, että määräraha merkittäisiin vuoden 1879 talousarvioehdotukseen. Sattuneesta syystä kehoitettiin maistraattia sen ohessa läänin kuvernöörin vaatimassa ilmoituksessa varain käytöstä huomauttamaan, että myöskin kaupungin osuus vuoden 1876 paloviinaverosta oli käytetty samaan tarkoitukseen.

Kunnallisverojen kanto. Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾, että vuoden 1877 kunnallisverojen kantoa varten järjestettäisiin kaksi kantokautta. Toinen näistä alkaisi kesäkuun 11 p:nä ja käsitäisi kolme ensimmäistä kaupunginosaa, keskeytyisi joksikin aikaa ja jatkuisi heinäkuun alkupuoliskolla; toinen alkaisi syyskuun 7 p:nä.

Alennuksen myöntäminen kunnallisverosta. Ravintoloitsijanleski Ch. Brofeldtin anomuksen, että se tuntuvasti lisätty veroäyrimäärä, joka vuodelta 1876 oli määrätty hänen miesvainajallensa, ravintoloitsija A. Brofeldtille, ja joka hakijan käsityksen mukaan johtui taksoituslautakunnan tekemästä erehdyksestä, alennettaisiin, kaupunginvaltuusto lähetti ⁸⁾ lausunnon ja selityksen antamista varten rahatoimikamariin. Kamarin lausunnossaan oltua sitä mieltä, että tässä tapauksessa ilmeisesti oli sattunut kirjoitusvirhe, valtuusto päätti ⁹⁾ kamarin ehdotuksen mukaisesti alentaa kyseisen veroäyrimäärän 60:stä 16:een eli samaan määrään kuin vuodelta 1875.

Kunnallisverojen määräämisen aiheuttaman valituksen johdosta annettu selitys. Sen valituksen johdosta, jonka paloviinantarkastaja vapaaherra A. E. W. Klinckowström oli läänin kuvernöörille esittänyt maksettavakseen pannuista kunnallisverosta, valtuusto päätti ¹⁰⁾ siltä vaaditussa selityksessä ilmoittaa kuvernöörille, että valtuusto puolestaan yhtyi rahatoimikamarin aikaisemmin kuvernöörille asiasta antamaan selitykseen.

Samanlaisen selityksen kaupunginvaltuusto päätti ¹¹⁾ antaa metsänhoitaja

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 5 §. — ²⁾ S:n 26 p. helmik. 2 §. — ³⁾ S:n 16 p. huhtik. 10 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. marrask. 5 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. lokak. 5 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. marrask. 3 §. — ⁷⁾ S:n 14 p. toukok. 6 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. tammik. 6 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. helmik. 8 §. — ¹⁰⁾ S:n 29 p. tammik. 2 §. — ¹¹⁾ S:n s:n 3 §.

A. M. von Haartmanin maksettavakseen pannausta kunnallisveroista kuver-
nööreille esittämän valituksen johdosta.

Lyhennysluetteloiden tarkastus. Maistraatin lähetettyä kaupunginvaltuus-
ton tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi vuoden 1876 suostuntaverojen ja
henkirahojen lyhennysluettelot valtuusto antoi¹⁾ ne tarkastettaviksi valio-
kunnalle, johon kuuluivat²⁾ vtt Stenius ja Tallgrén sekä protokollasihteeri
E. F. Hjelt. Myöhemmin valiokunta antoi valtuustolle luettelon henkilöistä,
joilta ei näyttänyt puuttuvan veroja verojen suorittamiseen ja joilta ne,
ellei veroja vapaaehtoisesti maksettu, oli uudestaan ulosmittaamalla perittävä.
Valtuusto päätti³⁾ saattaa luettelon sisällön maistraatin tietoon.

Kaupungin tulojen lisääntymistä koskeva tutkimus. Vtn Ignatiuksen vuo-
den 1878 talousarvion käsittelyssä tekemän ehdotuksen, että asetettaisiin
komitea tutkimaan, mihin tarkoituksiin käytetyt kaupungin menot viime ai-
koina olivat lisääntyneet ja mikä oli syynä siihen, että sen tulot olivat osin
vain vähän lisääntyneet, osin vähentyneetkin, kaupunginvaltuusto oli pannut
pöydälle⁴⁾ mainittuun vuoteen. Asiaa uudelleen esiteltäessä valtuusto päätti⁵⁾,
koska maistraatin laatima maistraatin ja raastuvanoikeuden uudelleenjär-
jestelusuunnitelma oli odotettavissa, että vtn Ignatiuksen aloite toistaiseksi
ei aiheuttaisi toimenpidettä, kuitenkin varaten itselleen oikeuden asian otta-
miseen uudelleen käsiteltäväkseen mainitun ehdotuksen saavuttua valtuustolle.

Valtiopäiväin valiokuntapalkkioiden maksaminen. Oheenliittäen otteen
erästä porvarissäädyssä paraikaa koossa olevien valtiopäivien aikana laadi-
tusta pöytäkirjasta, josta kävi ilmi, että ne palkkiot, jotka säädyn päätöksen
nojalla kuuluivat sen toimitus- ja tarkastusvaliokunnissa oleville jäsenille ja
varajäsenille, Helsingin kaupungin osalta tekivät 3,276 markkaa, maistraatti
antoi kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, oliko tämä määrä suoritettava
ennakolta ja myöhemmin porvarissäädyssä olevien kaupungin edustajien
palkkioiden kannannan yhteydessä maksettava takaisin kaupunginkassaan.
Tähän myöntyen valtuusto päätti⁶⁾ antaa ennakolta maksaa mainitun mää-
rän, joka oli korvattava kaupunginkassalle sen jälkeen kun varain kannanta
maksuvelvollisilta oli ehditty toimittaa.

Tuulaakikamarin vaakamestarin palkanjärjestely. Kaupungin tuulaaki-
kamarin tulevien tavarain toimiston vaakamestarin toimen tultua avoimeksi
rahatoimikamari teki kaupunginvaltuustolle ehdotuksen tähän toimeen liit-
tyvien palkkaetujen perusteiden muuttamisesta siten, että sen haltijan sii-
hen asti kantama korvaus n. s. vaakatodistuksista poistuisi ja hänelle sen sijaan
myönnettäisiin 2 % mainitussa toimistossa veloitetuista varoista. Asiaa esi-
teltäessä valtuusto päätti⁷⁾ maistraatilta anoa, että maistraatti antaisi asian-
omaisille määräyksen, ettei vaakatodistusten lunastusmaksun veloitusta eikä
kannantaa laittomana enää saanut toimittaa. Avoimen vaakamestarintoimen
suhteen valtuusto samalla päätti, että sen täyttäminen lykättäisiin toistai-
seksi ja kunnes kaikki kaupungin palkannauttijat käsittävä palkkaussääntö
voitiin vahvistaa, sekä että toimiston v. t. vaakamestarille sillävälän suori-
tettaisiin ainoastaan tälle vaakamestarille siihen asti taatut kiinteät vuotuiset
palkkaudet eli 3,600 markkaa palkkaa ja 400 markkaa palkkiota tilien asian-
mukaisesta päättämisestä.

Satamakonttorin uusi palkkaussääntö. Uuden satamajärjestyksen hy-
väksymisen⁸⁾ yhteydessä kaupunginvaltuusto sen valiokunnan⁹⁾ ehdotuk-

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. huhtik. 15 §. — ²⁾ S:n s:n 23 §. — ³⁾ S:n 16 p. huhtik. 19 §.
— ⁴⁾ Ks. s. 300. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 4 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. tammik. 20 §. —
⁷⁾ S:n 7 p. marrask. 7 §. — ⁸⁾ Ks. s. 404. — ⁹⁾ S:n s. 304.

sesta ¹⁾, joka oli laatinut satamajärjestysehdotuksen, vahvasti ²⁾ kaupungin satamakonttorille uuden palkkaussäännön olemaan voimassa uuden satamajärjestyksen voimaantulosta lähtien, kunnes uusi, kaupungin kaikki viranhaltijat käsittävä palkkaussääntö vahvistettiin.

Vahvistettu palkkaussääntö oli seuraava:

Palkkaussääntö Helsingin satamakonttorin päällystölle ja miehistölle.

1	satamakapteeni (nyk. satamamestari), kiinteä palkka	3,000: —	
	ynnä 4 % kannantamäärästä.		
1	satamamestari (uusi virka), kiinteä palkka	2,000: —	
	ynnä asunto Södernäsissä tai vuokratuloja	600: —	2,600: —
1	satamakonttorinkirjanpitäjä, kiinteä palkka		2,500: —
	ynnä 2 % kannantamäärästä.		
1	vanhempi vahtimestari, palkka	900: —	
	vaatetusrahoja	100: —	1,000: —
1	nuorempi vahtimestari, palkka	800: —	
	vaatetusrahoja	100: —	900: —
6	satamakonstaapelia, palkka à 650: —	3,900: —	
	vaatetusrahoja à 100: —	600: —	4,500: —
Yhteensä ³⁾ Smk			14,500: —

Muist. Jokainen vahtimestari ja satamakonstaapeli saa virkaan tullessaan yhden vaatekerran virkavaatteita eli takin, liivit, housut ja lakin.

Kuumesairaalan taloudenhoitajan palkankorotus. Terveyslautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto korotti ⁴⁾ kaupungin kuumesairaalan taloudenhoitajan, apteekkari C. A. Ekmanin palkan 800 markasta 1,200 markkaan vuodelta lukien heinäkuun 1 p:stä.

Kansakoulujen opettajiston sekä kansakoulujohtokunnan sihteerin ja taloudenhoitajan palkankorotus. Kaupungin kansakoulujen opettajat ja opettajattaret olivat vuonna 1877 anoneet ⁵⁾ palkankorotusta, ja samana vuonna kansakoulujohtokunta oli tehnyt ⁶⁾ eri esityksen palkankorotuksen myöntämisestä yläkansakoulun laulunopettajalle ja -opettajattarelle sekä johtokunnan sihteerille ja taloudenhoitajalle. Sittenmin kumpaakin näistä asioista oli alustavasti käsitelty osin vuonna 1876 kansakoulujen ohjesääntöä tarkastamaan asetetussa valiokunnassa ⁶⁾, osin talousarviovaliokunnassa. Vuoden 1878 talousarvion järjestelyssä kaupunginvaltuusto sen jälkeen oli merkinnyt ⁷⁾ mainitun vuoden menosääntöön 13,450 markan määrärahan kyseisten palkanauttijain palkkaetujen parantamista varten tekemättä kuitenkaan lopullista päätöstä palkkain korottamisesta.

Kansakoulujohtokunnan vuonna 1878 anottua, että sen edellä mainittu esitys, mikäli se koski laulunopettajan palkankorotusta, ensi tilassa otettaisiin ratkaistavaksi, kaupunginvaltuusto kehoitti ⁸⁾ kansakouluohjesääntöä tarkastamaan asetettua valiokuntaa ensi tilassa antamaan erityisen lausunnon tästä kysymyksestä. Tämän johdosta valiokunta ehdotti ⁹⁾, että laulunopettajan palkka, joka siihen asti oli ollut 1,000 markkaa, toistaiseksi, kunnes kansakouluille oli vahvistettu uusi palkkaussääntö, suoritettaisiin korotettuna 1,500 markkaan vuodelta. Valtuusto otti kuitenkin tämän erikoiskysymyksen käsiteltäväkseen vasta valiokunnan myöhemmin koko palkkakysymyksestä antaman mietinnön ¹⁰⁾ yhteydessä. Tässä valiokunta huomautti, että opettaja-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 1 §. — ³⁾ Paitsi kannantaprocentteja. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28 p. kesäk. 8 §. — ⁵⁾ Ks. s. 274. — ⁶⁾ Ks. s. 195. — ⁷⁾ Ks. s. 274. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 7 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. helmik. 1 §. — ¹⁰⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 6.

kunnan palkankorotusanomus epäilemättä oli erittäin varteenotettava ja ettei sen vaatimuksiakaan voinut pitää kohtuuttomina. Ottaen huomioon kunnan rajoitetut varat valiokunta kuitenkin katsoi välttämättömäksi puolestaan ehdottaa palkkain vähäisempää korottamista. Yläkansakoulun opettajan palkka olisi siten korotettava 1,800 markasta 2,000:een, yläkansakoulun opettajattaren 1,300 markasta 1,500:aan ja alakansakoulun opettajattaren palkka 1,100 markasta 1,200:aan, ja vakinaisten ja avustavien opettajain tai opettajattarien välillä ei olisi tehtävä eroitusta. Nämä palkat olisi maksettava yhtenä eränä eikä, kuten siihen asti, eri nimikkeiltä, ja vahvistetut prosenttilisäykset 5, 10, 15, 20 ja 25 vuoden palveluksesta laskettava koko palkkamäärästä. Laulunopettajan ja laulunopettajattaren suhteen valiokunta edellistä koskevasta aikaisemmasta ehdotuksestaan luopuen ehdotti, että heidät palkattaisiin viikkotuntien mukaan siten, että laulunopettajalle maksettaisiin 62: 50 markkaa ja laulunopettajattarelle 50 markkaa kultakin lukuvuoden viikkotunnilta. Nämä palkkiot olisi maksettava jo syyslukukaudelta 1877, mutta muut ehdotetut korotukset vuoden 1878 alusta, kuitenkin siten, että virkaajan perusteella maksettavat korotukset mainittuna vuonna oli laskettava prosentin entisistä palkasta. Kaikkia uusia palkkoja ja palkkioita oli sitaipaitsi pidettävä väliaikaisina, kunnes ne oli säädettyä järjestystä noudattaen vahvistettu uudessa kansakouluohjesäännössä. Lopuksi valiokunta yhtyi kansakoulujohtokunnan ehdotukseen, että johtokunnan taloudenhoitajan vuosipalkka korotettaisiin 600 markasta 1,000:een ja johtokunnan sihteerin palkka 250 markasta 400:aan vuoden 1878 alusta lukien.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ valiokunnan ehdotuksen sen kaikilta osilta.

Kansakoulujen henkilökunnan uusi palkkaussääntö. Valiokunta, jonka kaupunginvaltuusto vuonna 1876 oli asettanut ²⁾ tarkastamaan kaupungin kansakoulujen ohjesääntöä, esitti ³⁾ vuonna 1878 antamassaan mietinnössä ⁴⁾ m. m. myöskin ehdotuksen mainittujen koulujen opettajiston ja muun henkilökunnan uudeksi palkkaussäännöksi. Asiaa ei ratkaistu ⁵⁾ kertomusvuoden kuluessa.

Lahjapalkkio kirjastonhoitaja C. A. Grönebergille. Kansankirjaston ja lukusalin johtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁶⁾ mainitun kirjaston eroavalle kirjastonhoitajalle C. A. Grönebergille 200 markan lahjapalkkion.

Kansankirjaston vahtimestarin palkankorotus. Kansankirjaston ja lukusalin johtokunnan esitykseen ⁷⁾ laitoksen vahtimestarin palkan rahana suoritettavan osan korottamisesta 120 markasta 280 markkaan vuodelta kaupunginvaltuusto myöntyi ⁸⁾ vuoden 1879 talousarviota käsiteltäessä.

V. t. kaupungininsinöörin C. Reuterin palkanlisäys. Käsiteltäessä eräiden ennakkoeiden poistamista ⁹⁾ kaupungin tileistä rahatoimikamari ilmoitti katso-neensa tarpeelliseksi määrätä v. t. kaupungininsinöörille C. Reuterille myös-kin vuoden 1877 maalisk., huhti- ja toukokuulta maksettavaksi sen 200 markan lisäpalkkion kuukaudelta, jonka kaupunginvaltuusto oli myöntänyt ¹⁰⁾ hänelle seuraavan kesäkuun 1 p:stä lukien, kunnes kaupungininsinöörin virka täytettiin vakinaisesti. Lähetettyään ¹¹⁾ tämän asian ensiksi mainittua kysymystä käsittelemään asetettuun valiokuntaan ⁹⁾ valtuusto sen mietinnössään ¹²⁾

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. maalisk. 1 §. — ²⁾ Ks. s. 195. — ³⁾ Valt. pöytäk. 23 p. elok. 1 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 16. — ⁵⁾ Ks. s. 408. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 28 p. kesäk. 12 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. jouluk. 12 §. — ⁸⁾ S:n 28 p. jouluk. 1 §. — ⁹⁾ Ks. s. 374. — ¹⁰⁾ Ks. s. 275. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. tammik. 17 §. — ¹²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7.

esittämän ehdotuksen mukaisesti päätti¹⁾ hyväksyä kamarin toimenpiteen, mutta samalla huomauttaa kamarille, että se tässä asiassa oli ylittänyt toimivaltansa.

V. t. kaupunginpuutarhurin L. A. Jernströmin palkankorotus. V. t. kaupunginpuutarhurin L. A. Jernströmin rahatoimikamarille esittämän ja kamarin puoltaman anomuksen, että hänen palkkansa korotettaisiin 1,800 markasta 3,600 markkaan vuodelta, kaupunginvaltuusto lähetti²⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän talousarviomietinnössään³⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto vuoden 1879 talousarviota järjesteltäessä päätti⁴⁾ korottaa v. t. kaupunginpuutarhuri Jernströmin vuosipalkan 3,000 markkaan mainitun vuoden alusta lukien, kunnes asiasta toisin määrättiin.

Majoituslautakunnan puheenjohtajan palkkio ja sihteerin palkkionkorotus. Majoituskomitea, joka uuden johtosääntönsä vahvistamisen⁵⁾ jälkeen oli nimitetty majoituslautakunnaksi, oli vuonna 1877 tätä johtosääntöä koskevan kysymyksen⁶⁾ yhteydessä anonut kaupunginvaltuustolta, että sen puheenjohtajalle myönnettäisiin 2,000 markan vuosipalkkio ja sen sihteerin palkkio korotettaisiin 600 markasta 1,000 markkaan vuodelta. Komitean johtosääntöehdotusta tarkastamaan asetetun valiokunnan⁵⁾ puoleltua⁷⁾ tätä esitystä siten, että sekä puheenjohtajan palkkio että sihteerin palkkionkorotus maksettaisiin kesäkuun 1 p:stä 1877, valtuusto vuonna 1878 myöntyi⁸⁾ esitykseen sellaisin muutoksin, että palkkiot oli maksettava ehdotetun suuruisina viimeksi mainitun vuoden tammikuun 1 p:stä lukien.

Majoituslautakunnan sihteerin palkkion lisäkorotus. Majoituslautakunnan esityksen⁹⁾ lautakunnan sihteerin ja kielenkääntäjän palkkioitten korottamisesta, edellisen 1,000 markasta 1,600:aan ja jälkimmäisen 400 markasta 500:aan vuodelta, kaupunginvaltuusto ratkaisi¹⁰⁾ vuoden 1879 talousarvion järjestelyssä myöntäen lautakunnan sihteerille ehdotetun korotuksen vuoden 1879 alusta lukien toistaiseksi ja kunnes toisin määrättiin, jota vastoin ehdotus kielenkääntäjän palkkion korottamisesta hylättiin.

V. t. oikeusraatimiesten viransijaisuuspalkkiot. Yhteisen maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi¹¹⁾ oikeusraatimies C. J. Tammelinin kuoleman johdosta avoimeksi joutuneen maistraatin ja raastuvanoikeuden oikeusraatimiehenviran hoitamisesta 200 markan palkkion kuukaudelta, kunnes virka vakinaisesti täytettiin.

Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto niinikään myönsi¹²⁾ varatuomari, lakitieteenkandidaatti E. Öhmanille, joka oli määrätty toistaiseksi hoitamaan oikeusraatimies J. F. Gaddin tultua nimitetyksi oikeuspormestariksi avoimeksi joutunutta raastuvanoikeuden ja maistraatin oikeusraatimiehenvirkaa, 200 markan kuukausipalkkion heinäkuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginvankilan ruoanpito. Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi¹³⁾ raatihuoneen vahtimestarille G. H. Bäckströmille hänelle vankitaksan mukaan kuuluvien muonarahain lisäksi 120 markan vuotuisen korvauksen kaupunginvankilan ruoanpidosta.

Merikoulun opettajain vuokrat rahat. Kaupunginvaltuuston evätyä merikoulun johtokunnan esityksen, joka koski vuokrat rahain myöntämistä mainitun koulun johtajalle, kauppalaivankapteeni L. Krogiukselle, ja saman koulun

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 1 §. — ²⁾ S:n 29 p. marrask. 12 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 20. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 27 p. jouluk. 6 §. — ⁵⁾ Ks. s. 400. — ⁶⁾ Ks. s. 304. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18 v:lta 1877. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 1 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. jouluk. 3 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. jouluk. 1 §. — ¹¹⁾ S:n 11 p. tammik. 18 §. — ¹²⁾ S:n 23 p. elok. 18 §. — ¹³⁾ S:n 12 p. maalisk. 7 §.

toiselle opettajalle, kauppalaivankapteeni J. A. Pontanille, ja läänin kuvernöörin vahvistettua tämän valtuuston päätöksen koulun johtokunta oli senaattiin valittanut mainitusta kuvernöörin päätöksestä, minkä johdosta valtuusto vuonna 1876 oli antanut ¹⁾ senaatille vaaditun selvityksen asiasta. Myöhemmin maistraatti ilmoitti ²⁾ senaatin vuonna 1877 hylänneen valituksen.

Vapautus poissaolosakosta. Sen johdosta, että vtt Kihlman ja Ignatius, jotka estettä ilmoittamatta olivat olleet poissa joistakin kaupunginvaltuuston kokouksista vuonna 1877, olivat jättäneet säädetyt poissaolosakot maksamatta selittäen, että he näissä tilaisuuksissa olivat olleet kiinni valtiopäivätehtävissä, puheenjohtaja alisti valtuuston ratkaistavaksi, halusiko valtuusto tämän jälkeenpäin tehdyn ilmoituksen perusteella vapauttaa mainitut valtuusmiehet heidän maksettavakseen pannuista sakoista. Valtuusto päätti ³⁾ olla myöntämättä vttlle Kihlmanille ja Ignatiukselle mitään helpotusta kyseisten sakkojen suhteen.

Luontoismajoituksen rahakorvaus. Majoituslautakunta antoi kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja hyväksyttäväksi laatimansa ehdotuksen niiksi rahakorvauksiksi, joita kaupunkiin sijoitetun sotaväen kesäkuun 1 p:stä 1878 samaan päivään vuonna 1879 tuli saada nauttia asunnon ja muiden luontoisetujen sijasta. Ehdotuksen, joka sisälsi samat korvausmäärät kuin lähinnä edellisenä vuokravuotena, valtuusto hyväksyi ⁴⁾ sen kaikilta osilta.

Alennuksen myöntäminen vedenkulutusmaksuista. Vesijohtotöiden valvontalautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ⁵⁾ lautakunnan v. t. vesijohtohallituksena myöntämään työväenasuntojen ja niihin verrattavien rakennusryhmien vedenkulutusmaksuista alennusta enintään neljännes osan vahvistetun taksan mukaisista määristä.

Valtion ja yliopiston osanotto palolaitoksen ylläpitokustannuksiin. Maistraatti antoi kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, olisiko yliopiston maksettavaksi määrättävä avustusta palolaitoksen ylläpitokustannuksiin ja samallaista avustusta pyydettyä valtiolta sen kaupungissa olevien rakennusten perusteella, aluksi vuosilta 1875, 1876 ja 1877 yhdellä kertaa ja sen jälkeen vuosittain palojärjestyksessä vahvistettujen perusteiden mukaisesti. Rahatoimikamari, jolta valtuusto ensiksi pyysi ⁶⁾ lausunnon asiasta, huomautti, että mainittujen avustusmäärien edellä mainituilta kolmelta vuodelta tuli olla samat kuin vuodelta 1874 ja lääninrahastosta tilattavan määrän yhteensä 12,955:80 markkaa, ja ehdotti sen ohessa, että asianomaiseen paikkaan tehtäisiin anomus, että yleisistä varoista palolaitoksen ylläpitämiseksi suoritettava avustus vastaiseksi määrättäisiin samalla tavalla kuin valtion osuus kaupungin katuvalaistuskustannuksista, missä tapauksessa mainitun avustuksen vuodesta 1878 lähtien tulisi olla vähintään 6,000 markkaa vuodelta. — Sen jälkeen valtuusto lähetti ⁷⁾ asian valiokuntaan, jonka tuli laatia ehdotukset asianomaisille viranomaisille asiasta annettaviksi esityksiksi ja johon valittiin ⁸⁾ vtt Forsman, F. Krogius ja Schauman.

Mietinnössään ⁹⁾ valiokunta valtion ja yliopiston palolaitosta varten vuosilta 1875, 1876 ja 1877 suoritettavien avustusten suhteen yhtyi rahatoimikamarin mielipiteeseen, että nämä oli säädettyä järjestystä noudattaen suoritettava samoin määrin kuin vuodelta 1874. Yliopiston maksettavaksi mainituilta vuosilta pantavaa avustusta, jonka määrä oli 585 markkaa vuodelta eli

¹⁾ Ks. s. 157. — ²⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 9 §. — ³⁾ S:n 14 p. toukok. 22 §. —

⁴⁾ S:n 26 p. helmik. 9 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. kesäk. 11 §. — ⁶⁾ S:n 12 p. maalisk. 5 §. —

⁷⁾ S:n 16 p. huhtik. 14 §. — ⁸⁾ S:n s:n 23 §. — ⁹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 11.

yhteensä 1,755 markkaa, ei kuitenkaan ollut tilattava lääninrahastosta, vaan se oli kannettava suoraan yliopistolta, jota vastoin kamarin oli lääninrahastosta tilattava valtion avustus samoilta vuosilta, 3,733: 60 markkaa vuodelta eli yhteensä 11,200: 80 markkaa. Kuluvan vuoden ja vastaisten avustusten suhteen valiokunta esitti valtuustolle ehdotuksen Hänen Keisarilliselle Majesteetilleen tehtäväksi esitykseksi. Siinä lausuttiin ensiksi, että palolaitoksen ylläpitokustannuksista aikaisemmin maaliskuun 18 p:nä 1856 annetun keisarillisen kirjeen ja tammikuun 22 p:nä 1869 vahvistetun palojärjestyksen nojalla olivat suorittaneet: a) koko porvaristo ja elinkeinonharjoittajat kolmanneksen palolaitoksen vuotuisten kustannusten määrästä ja b) jäljellä olevan määrän osin valtio erinäisten palolaitoksen alueella sijaitsevien rakennusten puolesta niille tässä tarkoituksessa määrätyn arvon mukaisesti, osin myöskin kaikki muut samalla alueella olevat rakennetut talot ja tontit sekä laitokset ja varastosuojat verotusarvonsa mukaisesti, kuuluipa niiden omistustai hallintaoikeus sitten kaupungille, julkisille viranomaisille ja laitoksille tai yksityisille henkilöille. Vuonna 1875 tapahtuneen kunnallishallinnon toimeenpanon jälkeen taksoitus- ja tutkijaviranomaiset olivat määränneet valtiolle veroäyryjä sen kaupungissa olevista taloista ja rakennuksista, minkä johdosta silloin ei ollut syytä kantaa tähän tarkoitukseen erityistä avustumaksua valtiolta. Mutta sen jälkeen kun valtio sittemmin oli vapautettu ¹⁾ mainituista veroista ja oli selitetty että se oli vastedes vapautettava taksoituksesta, oli osoittautunut kunnalle välttämättömäksi koettaa samojen perusteiden mukaisesti kuin aikaisemmin saada avustusta valtiolta palolaitoksen ylläpitämiseen, koska valtion rakennukset muutoin aivan vastoin siihenastista asiaintilaa kokonaan välttyisivät osallisuudesta mainittuihin ylläpitokustannuksiin. Koska edelleen ei enää vaadittu kaupungissa olevien rakennusten arviointia yksityisten talojen palolaitoksen ylläpitoavustuksen määräämiseksi eikä niinmuodoin valtion ja muiden kaupungissa olevien rakennusten varma keskinäinen vertaileminen enää ollut mahdollinen, oli välttämätöntä vahvistaa uudet perusteet sen avustuskokouksen määräämiselle, jolla valtion oli osallistuttava palolaitoksen kustannuksiin. Tällöin oli jatkuvasti ensi sijassa otettava huomioon valtion ja muiden kiinteistöjen välinen suhde. Vuoden 1875 kunnallistaksoitus katuvalaistuskustannuksiin saatavaa valtionapua ²⁾ koskevan kysymyksen yhteydessä hankittujen tietojen täydentämänä osoitti, että kaikkien kaupungissa olevien valtion rakennusten taksoitusarvo ilman erehdyksen vaaraa voitiin laskea kahdeksanneksi tai vähintäänkin kymmenenneksi osaksi muiden sikäläisten talojen vastaavasta arvosta. Viitaten siihen, että palolaitoksen aiheuttamat menot viitenä viime vuotena olivat keskimäärin nousseet 70,045: 82 markkaan vuodelta ja osoittivat jyrkästi nousevaa suuntaa, mutta että määrättynä murto-osana mainituista menoista suoritettavaa valtionavustusta päättäen valtuuston katuvalaistuskysymyksessä esittämää anomusta koskevasta välipäätöksestä ²⁾ tuskin oli syytä odottaa, valiokunta päätti esityksensä, mikäli se koski valtion suoritettavaa osaa palolaitoksen kustannuksista, anomukseen, että Hänen Keisarillinen Majesteettinsa julistaisi, että valtio vuodelta 1878 ja toistaiseksi vuosittain ottaisi 7,000 markalla osaa kaupungin palolaitoksen kustannuksiin. — Yliopiston palolaitosta varten suoritettavan avustuksen suhteen valiokunta ehdotti, että tämän avustuksen määräämiseksi taksoituslautakunta vuodesta 1878 lähtien vuosittain saisi määrätä veroäyryjä palolaitoksen alueella oleville yliopiston rakennuksille,

¹⁾ Ks. s. 270. — ²⁾ Ks. s. 292.

minkä jälkeen avustus laskettaisiin näiden talojen veroäyrien ja muiden kiinteistöveroäyrien lukumäärän välisen suhteen nojalla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ valiokunnan esittämät ehdotukset, paitsi mikäli esitys koski yliopiston avustusta palolaitoksen ylläpitämiseksi. Tämä osa palautettiin ¹⁾ valiokuntaan laadittavaksi uudestaan siihen suuntaan, että yliopistokin velvoitettaisiin vuosittain suorittamaan kiinteä rahamäärä palolaitosta varten. Valiokunnan sen jälkeen laadittua esityksen uudestaan ehdottaen, että yliopisto vuodesta 1878 alkaen toistaiseksi 1,700 markalla vuosittain ottaisi osaa kaupungin palolaitoksen ylläpitokustannuksiin, valtuusto hyväksyi ²⁾ esityksen tältäkin osalta.

Myöhemmin ilmoitettiin maistraatin välityksellä, että senaatti erään muotovirheen takia ei ollut ottanut kaupunginvaltuuston asiasta lähettämää kirjelmää tutkittavakseen. Tämän johdosta valtuusto päätti ³⁾ uudistaa esityksensä säädettyä järjestystä noudattaen.

Asiasta ei vuoden varrella annettu päätöstä.

Kansakoulujen valtionavun korottaminen. Vtn Borgin vuoden 1878 talousarvion käsittelyssä tekemän, mutta silloin pöydälle pannun ⁴⁾ ehdotuksen, että kaupungin kansakoulujen valtionapua anottaisiin korotettavaksi, kaupunginvaltuusto lähetti ⁵⁾ aikaisemmin kansakouluohjesääntöä uudistamaan asetettuun valiokuntaan ⁶⁾, jonka tuli hankkia selvitys kaupungin kansakoululaitoksen laajentumisesta valtionavun määrän vahvistamisen jälkeen. Tämän johdosta antamassaan lausunnossa valiokunta hankitun tilastoaineiston nojalla ehdotti, että valtuusto anois valtionavun korottamista sen silloisesta määrästä, 16,000 markasta, 26,000 markkaan vuoden 1878 alusta lukien, ja oheeni liitti tässä tarkoituksessa ehdotuksen perustelluksi, Hänen Keisarilliselle Majesteetilleen asiasta tehtäväksi anomukseksi. Valtuusto hyväksyi ⁷⁾ valiokunnan ehdotuksen sellaisenaan.

Myöhemmin ilmoitettiin ⁸⁾ kaupunginvaltuustolle tiedoksi, että senaatti myöntyen valtuuston anomukseen oli myöntänyt kansakoulusuostuntavaroista 10,000 markan suuruisen vuotuisen lisämäärärahan kaupungin kansakoulujen ylläpitoa varten suoritettavaksi mainitusta ajankohdasta lähtien.

Huoneiden vuokraaminen matkustaville sotilashenkilöille. Majoituslautakunta ilmoitti vuokravuodeksi 1878—1879 samoin ehdoin kuin aikaisemmin tehneensä leskirouva M. Kleinehn kanssa sopimuksen huoneiden vuokraamisesta kaupunkiin saapuville matkustaville sotilashenkilöille. Ilmoitus ei antanut ⁹⁾ kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Tilapäisen sotilasmajoituksen aiheuttamia toimenpiteitä. Suomessa olevien joukkojen esikuntapäällikön pyydettyä läänin kuvernööriltä tietoa siitä, miten suurehko määrä täydennysmiehistöä mahdollisen liikekannallepanon sattuessa voitaisiin majoittaa kaupunkiin, kuvernööri neuvoteltuaan senaatin sotilasasiain toimituskunnan päällikön, sotilaslaitoksen rakennusten intendentin ja kaupungin majoituslautakunnan puheenjohtajan kanssa oli laatinut puheena olevasta asiasta ehdotuksen. Tämän mukaan sijoitettaisiin se 800 miehen vahvuinen linnoituspatallijona, joka huolehtisi kaupungin vartiointista, uuteen kaartin maneesiin sekä muusta miehistöstä, n. 3,000 miehestä, jotka n. 21 vuorokauden aikana liikekannallepanon jälkeen yhdellä kertaa oleskelisivat kaupungissa asestettavana ja varustettavana, 500 miestä kaartin

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 2 §. — ²⁾ S:n 18 p. kesäk. 2 §. — ³⁾ S:n 29 p. lokak. 7 §. — ⁴⁾ Ks. s. 300. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 11 p. tammik. 7 §. — ⁶⁾ Ks. s. 195. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 12 p. maalisk. 2 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. kesäk. 5 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. helmik. 10 §.

kasarmin itäiseen kylkirakennukseen, 130 miestä santarmimaneesiin ja 100 miestä Katajanokan maneesiin, kun taas muu miehistö, jonka miesluku eräinä päivinä saattoi nousta lähes 4,000 mieheen, noudattaen voimassa olevaa majoitusohjesääntöä sijoitettaisiin kaupungissa oleviin yksityisiin taloihin. Saattaen luottamuksellisessa käsikirjeessä tämän ehdotuksen kaupunginvaltuuston puheenjohtajan tietoon kuvernööri pyysi, että puheenjohtaja mikäli mahdollista välttämällä julkisuutta hankkisi valtuuston suostumuksen tilapäisten vajain rakentamiseen komppaniankeittiöille Tähtitorninvuorelle uuden maneesin luo, Elisabetintorille ja Katajanokalle, osoittaisi varastopaikan arviolta 1,000 halkosyltä varten, kernaimmin Kampinmalmin läheisyydestä, sekä antaisi majoituslautakunnalle määräyksen, että sen tuli kiireisesti laatia ehdotus 2,500—4,000 miehen majoittamisesta yksityisiin taloihin n. 21 vuorokauden ajaksi.

Asiaa esiteltäessä, jolloin samalla ilmoitettiin, että kuvernööri oli suullisesti kehoittanut puheenjohtajaa valtuustolta tiedustelemaan, voitiinko Katajanokalla oleva n. s. Walleenin tontti luovuttaa sotilaallisiin tarpeisiin, valtuusto päätti ¹⁾:

luovuttaa tilapäisten vajain rakentamiseksi komppaniankeittiöille paikat Tähtitorninvuorelta kaartin maneesin luota sekä Katajanokalta edellyttäen, että keittiöt rakennettiin ja niitä käytettiin siten, etteivät ne aiheuttaneet tulenvaaraa lähellä oleville rakennuksille;

evätä ehdotuksen paikan osoittamisesta samaan tarkoitukseen Elisabetintorilta huomauttaen, että santarmimaneesiin sijoitettavan pienen joukon ruokinta ilman mainittavaa hankaluutta tuntui olevan järjestettävissä toisin;

luovuttaa arviolta 1,000 halkosylen varastopaikaksi tarvittavan osan Kampinmalmin läheisyydessä, uusien työväenasuntojen ja Leppäsuon huvilan välillä olevaa käyttämätöntä aluetta määräten, että halot tulenvaaran välttämiseksi oli pinottava mahdollisimman kauas lähellä olevista rakennuksista;

antaa majoituslautakunnalle tehtäväksi laatia ja antaa valtuustolle ehdotuksen niistä perusteista ja siitä tavasta, joita oli noudatettava majoitettaessa n. 2,500 à 4,000 miestä yksityisiin taloihin n. 21 vuorokauden ajaksi; sekä

pyytää n. s. Walleenin tontin käyttömahdollisuuksista lausunnon rahatoimikamarilta, jonka sen ohessa tuli ilmoittaa valtuustolle, oliko kaupungilla siihen aikaan Katajanokalla muuta paikkaa käytettävänä.

Sen ohessa kaupunginvaltuusto päätti antaa puheenjohtajalle tehtäväksi suullisesti huomauttaa kuvernöörille, että valtuuston mielestä oli suotavaa ja välttämätöntä, että siitä julkisuutta karttavasta muodosta, jota oli alettu noudattaa asian valmistelussa, luovuttaisiin ja kuvernööri sen sijaan valtuuttaisi maistraatin tai jonkin muun viranomaisen ilmoittamaan, että suurehko majoitus oli odotettavissa, ja siten tekemään kaupungin väestölle mahdolliseksi ajoissa ryhtyä tarpeellisiin valmistaviin toimenpiteihin.

Majoituslautakunnan sen jälkeen lähetettyä kaupunginvaltuustolle ehdotuksen yksityistaloihin tapahtuvan majoituksen perusteista ja siinä noudatettavasta menettelystä sekä summittaisen luettelon liikekannallepanon sattuessa kaupunkiin majoitettavasta miehistöstä ja taulukon, josta ilmenivät ne talot, jotka vuoden 1877 taksoitusluettelon mukaan oli taksoitettu neljästä tai useammasta veroäyristä, valtuusto päätti ²⁾ lautakunnan ehdotuksen mukaisesti:

¹⁾ Valt. pöytäk. 1 p. huhtik. 21 §. — ²⁾ S:n 16 p. huhtik. 8 §.

1) että vuoden 1877 taksoitusluettelo oli pantava majoituksen pohjaksi, jolloin talot, joilla oli neljä veroäyriä tai enemmän, velvoitettaisiin majoittamaan yksi miehistöön kuuluva henkilö kahta veroäyriä kohden tai yksi yliupseeri kymmentä veroäyriä kohden tai myöskin yksi esikuntaupseeri kahtakymmentä veroäyriä kohden, mutta talot, jotka oli taksoitettu vähemmästä kuin neljästä veroäyristä, vapautettaisiin kokonaan luontoismajoituksesta, kuitenkin siten, että majoitus 3 à 4 liikekannallepanopäivänä todennäköisesti tuli olemaan jonkin verran suurempi eli n. 3 à 4 miestä viittä veroäyriä kohden;

2) että kaupunki, koska edellä mainittu miehistö oli tarkoitettu neljän eri kantajoukon, nim. kolmen Viaporin linnoituksen jalkaväkipataljoonan ja 89:nnen Bjälomorin jalkaväkirykmentin täydentämiseksi, jaettaisiin neljään majoituspiiriin, joiden alueella kaikki talot, mikäli mahdollista vuorojärjestyksessä, saisivat majoitusta;

3) valtuuttaa majoituslautakunnan siinä tapauksessa, että majoitus pantiin toimeen, jokaisessa majoituspiirissä sopimaan yhden tai kahden piirin oloja tuntevan ja venäjänkieltä jonkin verran taitavan henkilön kanssa siitä, että nämä kohtuullisesta korvauksesta, jonka valtuusto myöhemmin lautakunnan ehdotuksen mukaan vahvistaisi, avustaisivat lautakuntaa upseerien ja miehistön jakamisessa talojen kesken sekä lähinnä huolehtisivat majoituksen valvonnasta ja tarkastuksesta;

4) että majoituslautakunta valmistaisi talonomistajia mahdollisesti tulossa olevaan majoitukseen ja mahdollisuuksien mukaan antaisi heidän itsensä valita, halusivatko he majoittaa upseereja vai miehistöä; sekä

5) että majoituslautakunnassa oli tästä majoituksesta pidettävä erityistä päiväkirjaa, johon merkittäisiin kuhunkin taloon majoitettujen sotilasvirkakuntaan kuuluvien henkilöiden lukumäärä sekä majoituksen kestämis-aika, mitä työtä varten lautakunta aikanaan sai ottaa tarpeellisen kirjuriapulaisen.

Samalla kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin lähetettyä toimitettuun katselmukseen perustuvan selvityksen sekä lausunnon Katajanokalla olevasta n. s. Walleenin tontista päätti ¹⁾ hyväksyen kamarin ehdotuksen ilmoittaa kuvernöörille, että tämä tontti oli vuokrattu yksityiselle henkilölle ja että sille oli varastoitu suurehko määrä lankkuja, joiden kuljettaminen toiseen paikkaan tulisi kalliiksi, mutta että kyseiseen tarkoitukseen voitiin luovuttaa aitauksen ympäröimien Suomen meriekipaasin rakennusten eteläpuolella oleva käyttämätön paikka, jolle vei hyvä tie sen tontin yli, jolla mainitut rakennukset sijaitsivat ja jolla meren puolella oli maihinlaskusilta.

Myöhemmin maistraatti kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä lausui, että koska majoitusrasitus siihen aikaan oli koko kunnan kannettava, valtuuston päättämää luontoismajoitusta ei voitu panna toimeen toisin kuin kunnan laskuun ja siis varaamalla talonomistajille oikeus, jos he sitä vaativat, vastedes saada korvatuksi ne kustannukset, jotka heille majoituksesta koituivat yli taksoitettujen raha-avustusten. Maistraatti anoi sen vuoksi, että valtuusto lisäykseksi päätökseensä, joka muuten talonomistajain oikeutta loukkaavana ei ollut täysin laillinen, julistaisi, että kunta, mikäli sitä haluttiin, suorittaisi talonomistajille korvauksen kyseisestä pakollisesta luontoissuorituksesta. Tämän johdosta valtuusto päätti ²⁾ ilmoittaa maistraatille, että sen päätöksen 5:n kohdan tarkoituksena juuri oli ollut tehdä mahdolli-

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 11 §. — ²⁾ S:n 14 p. toukok. 11 §.

seksi asetusten edellyttämä välien suoritus toisaalta majoitusta varten huoneita luovuttavien talonmistajain, toisaalta majoituskustannusten suorittamiseen velvollisten kunnan jäsenten välillä, mutta että valtuusto ei ollut katsonut tarpeelliseksi erityisesti päättää, että se, mitä laki tässä suhteessa määräsi, oli otettava huomioon, koska tämä oli itsestäänkin selvää.

Majoitusasiassa annetun päätöksen aiheuttama valitus. Majoituslautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ anoa korkean asianomaisesta paikasta muutosta läänin kuvernöörin julistamaan päätökseen, jolla lautakunta oli velvoitettu antamaan esikuntakapteeni Nagajeffin perheelle majoitusetuja. Valituksen tekeminen annettiin rahatoimikamarin tehtäväksi.

Poliisikamarin toimituskirjat. Vuoden 1879 talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto talousarviovaliokunnan ehdotuksesta ²⁾ päätti ³⁾ antaa rahatoimikamarille määräyksen, ettei varoja ollut määrättävä maksettavaksi poliisikamarin venäjänkielisiä toimituskirjoja varten, koska eräs vanha säännös, joka koski määrärahan myöntämistä tähän tarkoitukseen, oli lakanut olemasta voimassa, kun poliisilaitokselle oli vahvistettu uusi rahasääntö.

Kaluston hankkiminen kuumesairaalaan. Terveyslautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ lautakunnalle 1,732 markan määrärahan uuden kaluston hankkimiseksi kuumesairaalaan, kuitenkin lausuen, että määrärahasta oli käytettävä ainoastaan ehdottomasti tarpeellinen osa.

Kuumesairaalan sairassijain lisääminen. Terveyslautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ¹⁾ lautakunnan heinäkuun 1 p:stä lukien perustamaan kaupungin vakinaiseen kuumesairaalaan 12 ja kesän ajaksi enintään 16 uutta sairassijaa sekä myönsi tämän johdosta lisääntyneihin sairaalan käyttökustannuksiin 3,568 markan lisämäärärahan.

Pyhäkoulun avustaminen. Pyhäkoulun johtokunnan anottua 691: 26 markan avustusta, jotta koulua voitaisiin ylläpitää vuoden 1878 jälkipuoliskolla, ja 2,010 markan avustusta vuodeksi 1879 kaupunginvaltuusto, ennenkuin asian johdosta ryhdyttiin muihin toimenpiteihin, kehoitti ⁵⁾ johtokuntaa antamaan valtuustolle tarkempia tietoja koulun järjestysmuodosta, opetussuunnitelmasta ja taloudesta. Saatuaan nämä tiedot valtuusto päätti ⁶⁾:

kuluvaa vuotta varten myöntää pyhäkoululle 691: 26 markan suuruisen kunnallisen avustuksen;

erityisesti korostaen sen seikan suotavuutta, että pyhäkoulun toiminta jatkuisi, kunnes maan pyhä- ja iltakoulujen suunniteltu uudelleenjärjestely oli toteutettu, anoa Hänen Keisarilliselta Majesteetiltaan 2,010 markan suurista vuotuista lisäavustusta yleisistä varoista koulun voimassapitoon; sekä kehoittaa pyhäkoulun johtokuntaa vuosittain antamaan valtuustolle kertomuksen koulun toiminnasta.

Venäläisen kansakoulun avustaminen. Kreikkalais-venäläisen seurakunnan kirkkoneuvosto oli maistraatilta anonut vähintään 1,500 markan suurista vuotuista avustusta koulutarpeiden hankkimiseen seurakunnan kansakoululle ja tämän koulun muiden kustannusten suorittamiseen. Anomuskirjelmässä huomautettiin m. m., että koulu, joka oli perustettu yksityisin varoin vuonna 1861 tarjotakseen alkuopetusta seurakunnan lapsille ja myöhemmin muodostettu kaksiosastoiseksi kansakouluksi eri mies- ja naisasastoin, vuoteen 1871 saakka oli ollut seurakunnan papiston valvonnan alainen ja toiminut seurakunnan jäsenten vapaaehtoisten avustusten varassa, mutta sen

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 17 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 20. — ³⁾ Valt. pöytäk. 27 p. jouluk. 6 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. kesäk. 8 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. syysk. 2 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. lokak. 18 §.

jälkeen se venäläisen alku- ja kansakoulun nimisenä oli alistettu Aleksanterin-kymnaasin valvontaan ja ylläpidetty tämän opetuslaitoksen varoin lukuun ottamatta kaupungin vuosiksi 1871, 1872 ja 1873 myöntämää 1,000 markan vuosiavustusta. Maistraatin annettua asian kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi tämä lähetti ¹⁾ sen valiokuntaan ²⁾, joka vuonna 1876 oli asetettu laatimaan kaupungin kansakoulujen uuden ohjesäännön ehdotusta.

Tämän valiokunnan sen johdosta antamassaan lausunnossa esittämän ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto katsoen siihen, että kyseinen koulu ei järjestysmuotonsa eikä valvontansakaan puolesta täyttänyt niitä ehtoja, jotka säädettiin toukokuun 11 p:nä 1866 annetussa maan kansakoululaitosta koskevassa asetuksessa, päätti ³⁾ evätä kirkkoneuvoston anomuksen, mutta samalla kehoittaa kansakoulujohtokuntaa, jos useita ainoastaan venäjänkielentaitoisia oppilaita, joilla oli oikeus opetuksen saamiseen kunnalta, ilmoittettiin pyrkijöiksi kaupungin kansakouluihin, antamaan tästä tiedon valtuustolle sekä samalla ehdottamaan, mihin toimenpiteihin kunnan sen johdosta tulisi ryhtyä.

Avustuksen myöntäminen kansantajuisia esitelmiä varten. Suomalainen nuija nimisen ylioppilasyhdistyksen anomuksen saada avustusta kansantajuisia esitelmätoimintaansa varten kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾.

Ennakkomaksu Osakeyhtiö Neptunille. Osakeyhtiö Neptunin anomuksesta ja vesijohtotöiden valvontalautakunnan puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ mainitulle yhtiölle kaupungin vesijohtotöiden urakkasumman vielä maksamatta olevasta osasta 20,000 markan ennakon 6 %:n koroin ja maksettavaksi takaisin siten, että yhtiön suorittamistaan töistä kuukausittain antamien laskujen määrästä kulloinkin oli vähennettävä pyöreä summa, joka vastasi n. 30 % ynnä kertyneitä korkoja, kunnes ennakkomäärä oli kokonaan maksettu.

Kaupungin ja Osakeyhtiö Neptunin välinen riitakysymys. Vesijohtotöiden valvontalautakunta ilmoitti, että lautakunta neuvoteltuaan Osakeyhtiö Neptunin asiamiehen, insinööri R. Huberin kanssa yhtiön kanssa vesijohtotöiden loppuunsaattamisesta tehdyn sopimuksen 4 §:n ⁶⁾ mukaisesti oli tehnyt päätöksen putkijohdon supistamisesta siten, että joitakin toistaiseksi suhteellisen tarpeettomia johdon osia, yhteensä n. 1,710 pituusjalkaa, jätettäisiin rakentamatta. Vaikka putkiverkon vaatimat louhimistyöt siten alkuaan arvioiduista 11,000 pituusjalasta olivat vähentyneet n. 9,290 pituusjalkaan, oli sittemmin osoittautunut, että kustannusarvioon merkitty louhimismäärä oli ollut liian vähäiseksi arvioitu ja että yhtiön suoritettua koko viimeksi mainitun määrän louhimistyötä ja saatua siitä korvauksen tätä työtä vielä oli suoritettava lähes 1,500 pituusjalkaa, jotta vesijohto tulisi sopimuksessa edellytettyyn kuntoon. Koska kuitenkin Osakeyhtiö Neptun, joka sopimuksen mukaan oli velvollinen toimittamaan siten tosiasiallisesti jäljellä olevat louhimistyöt saamatta niistä työn edistyessä maksua, oli ilmoittanut, että tämä oli sille mahdotonta, lautakunta esitti, että kaupunki urakkasopimuksen 8 §:n mukaisesti yhtiön kustannuksella suorituttaisi kyseiset jäljellä olevat, enintään 1,500 pituusjalkaa käsittävät louhimistyöt, joita ei ollut suoritettu urakkasopimuksessa määrätyn ajan kuluessa.

Hyväksyen valvontalautakunnan ehdotuksen kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. elok. 21 §. — ²⁾ Ks. s. 195. — ³⁾ Valt. pöytäk. 29 p. lokak. 1 §. — ⁴⁾ S:n 14 p. toukok. 13 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. tammik. 7 §. — ⁶⁾ Ks. s. 19. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 20 §.

antaa lautakunnalle tehtäväksi sopivimmalla tavalla huolehtia jäljellä olevien louhimistöiden suorittamisesta.

Myöhemmin Osakeyhtiö Neptunin johtokunta valvontalautakunnalle osoittamassaan kirjelmässä ilmoitti, että yhtiö, joka oli vesijohtoa varten suorittanut louhimistöitä n. 1,000 pituusjalkaa enemmän kuin kustannusarviossa oli edellytetty, ei katsonut kaupungilla olevan oikeutta vähentää vesijohtotyön urakkasummasta sopimuksen mukaisen putkiston supistamisen johdosta tarpeettomaksi käynnyttä kanavanlouhintamäärää vastaavia arvioituja kustannuksia, minkä johdosta johtokunta saadakseen kysymyksen ratkaistuksi anoi, että lautakunta ottaisi sen käsiteltäväkseen. Ellei tällä tavoin päästy tyydyttävään ratkaisuun, oli kysymys johtokunnan mielestä alistettava sovinto-oikeuden ratkaistavaksi, ja johtokunta ilmoitti siinä tapauksessa suostuvansa siihen, että vesijohdon tarkastusta varten asetetut katselmusmiehet ottivat hoitaakseen sovinto-oikeuden tehtävät. Koska työt jo olivat loppuun suoritettu, yhtiö joka tapauksessa katsoi olevansa oikeutettu saamaan töiden valmistuttua maksettavaksi erääntyvän määrän, 100,000 markkaa, erittäinkin koska kaupungilla urakkasumman kiistanalaisen osan riittävänä vakuutena oli se 200,000 markan määrä, joka kauppa-summasta edelleen oli maksamatta. — Tämän johdosta valvontalautakunta kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä ensiksi huomautti, että aikaisemmin 1,710 pituusjalaksi arvioidun kanavanlouhinnan supistuksen lopullisessa, paljaalla maalla toimitetussa tarkastuksessa oli todettu nousevan 2,280 pituusjalkaan. Riippumatta siitä louhinnasta, joka tosiasiallisesti oli suoritettu, oli lautakunnan mielestä yhtiön kanssa tehdyn urakkasopimuksen¹⁾ nojalla urakkasummaa vähennettävä tätä supistusta vastaavasti ja tämä vähennys laskettuna kustannusarviossa määrätyn yksikköhinnan mukaisesti, joka oli 14: 67 markkaa pituusjalalta, vahvistettava 33,447: 60 markaksi. Koska kyseinen kaupungin ja Osakeyhtiö Neptunin välinen kiistakohta koski ilmeistä oikeuskysymystä, lautakunta ehdotti, että valtuusto kaupungin puolesta valitsisi kaksi lainoppinutta jäsentä sovinto-oikeuteen, jonka tuli ratkaista tämä kiistakysymys; siihen mennessä oli vesijohdon tarkastuksen ja hyväksymisen jälkeen maksettavaksi erääntyvistä 100,000 markasta pidättävä 33,447: 60 markkaa.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ valvontalautakunnan ehdotuksen ja valitsi³⁾ sovinto-oikeuden jäseniksi kaupungin puolelta protokollasihteeri F. J. Pippingin ja lakitieteenkandidaatti W. Enebergin. Kaupungin asiamieheksi sovinto-oikeuteen valittiin⁴⁾ myöhemmin vt von Born, joka siihen aikaan toimi valvontalautakunnan sihteerinä, ja hänen varamieheksensä kaupunginvaltuuston sihteeri, lakitieteenkandidaatti K. Th. Wegehus.

Katujen huuhteleminen. Sitten kun maistraatti läänin v. t. kuvernöörin toimeksiannosta oli kaupunginvaltuustolle toimenpiteihin ryhtymistä varten ilmoittanut kuvernöörin palotoimikunnalle antaman kehoituksen huuhdella kaupungin vilkasliikenteisimmät kadut ja yleiset paikat vedellä, valtuusto vuonna 1877 oli pyytänyt⁵⁾ palotoimikunnalta ja v. t. vesijohtohallitukselta lausuntoa kysymyksestä, miten katujen huuhtelu olisi sopivimmin järjestettävä ja minkä verran kustannuksia se aiheuttaisi kaupungille. — Sen jälkeen kun nämä lausunnot vuonna 1878 oli annettu⁶⁾, valtuusto päätti⁷⁾

¹⁾ Ks. s. 19. — ²⁾ Valt. pöytäk. 8 p. lokak. 2 §. — ³⁾ S:n s:n 10 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. lokak. 20 §. — ⁵⁾ Ks. s. 314. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 12 p. maalisk. 13 § ja 30 p. huhtik. 15 §. — ⁷⁾ S:n 30 p. huhtik. 15 §.

niissä tehtyjen yksimielisten ehdotusten mukaisesti antaa kesällä 1878 vedellä huuhdella alla mainitut kadut ja paikat, nimittäin Pohj. Esplanaadikadun, Itä Henrikinkadun ja Aleksanterinkadun, Läntisen rantakadun, Makasiinirantakadun, Senaatin- ja Kauppatorit sekä näiden katujen ja aukoiden väliset Marian-, Katariinan-, Sofian-, Unionin-, Fabianin-, Kluuvi- ja Mikaelinkatujen osat, Hakasalmenkadun sekä Lapinlahdenkadun Eerikinkadun ja luterilaisen hautausmaan väliltä. Huuhtelu tapahtuisi päivän kuumimpina tunteina tai juuri niiden edellä ja sen suorittaisi palokomennuskunta käyttäen suurehkoja vesitynnyreitä, joihin joko oli kiinnitetty siiviläputket, joista ajettaessa virtasi kohtuullinen määrä vettä, tai liikkuva letkusiivilä, jonka ajaja köydellä piti heiluvassa liikkeessä. Tarpeellisten siiviläin ja putkien, avaimien ja täyttöletkujen hankkimiseen valtuusto samalla myönsi palotoimikunnalle 400 markan määrärahan.

Veden myynti Länt. rantakadun keittuhuoneesta. V. t. vesijohtohallitus anoi, että Länt. rantakadulla olevaan keittuhuoneeseen, johon oli johdettu vesijohto, alkavan purjehduskauden ajaksi järjestettäisiin pääasiallisesti laivoille tarkoitettu vedenmyynti ja veden hinta määrättäisiin 20 penniksi 100 kannulta. Hallitus olisi sen ohessa oikeutettava myynnin hoitamisen korvaukseksi antamaan keittuhuoneessa asuvalle satamapalvelijalle enintään 25 % tällöin kertyvistä varoista. Kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ tähän esitykseen.

Palkkio vesijohtoveden analyysistä. Vesijohtotöiden valvontalautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ polyteknillisen opiston opettajalle, insinööri E. E. Qvistille, 1,680 markan palkkion hänen valtuuston päätöksen ³⁾ mukaisesti toimittamastaan tutkimuksesta, jonka tarkoituksena oli selvittää lyijyputkien vaikutus kaupungin vesijohtoveteen.

Rautatien torin valaistuksen parantaminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto oikeutti ⁴⁾ kamarin järjestämään Rautatien torin valaistuksen uudestaan siten, että Kaivokadulle asematalon ja Mikaelinkadun välille asetettaisiin kaksi kaasulyhtyä siellä ennestään olevien lisäksi ja sen sijaan poistettaisiin mainitulla torilla oleva n. s. Forselleksen lyhti. Sen ohessa valtuusto selitti, että kamarilla sen käsityksen mukaan rahatoimiohjesäännön 16 §:n mukaisesti oli oikeus tehdä valaistusta koskevia muutoksia, mikäli nämä eivät aiheuttaneet menoja, joita ei ollut edellytetty vuoden menosäännössä.

Vapautus katuosuuden kiveämiskustannuksista. Sen johdosta, että Lapinlahdenkadun varrella olevien talojen omistajat oli velvoitettu ⁵⁾ kiveämään näihin taloihin kuuluvat mainitun kadun osat, Rouvasväenyhdistys, jonka lastenkoti sijaitsi yhdistyksen omistamassa talossa Lapinlahdenkadun varrella, anoi, että valtuusto vapauttaisi yhdistyksen tämän talon osalle tulevista 1,360 markaksi arvioiduista kadun kiveämiskustannuksista ja kaupunki ottaisi ne suorittaakseen. Rahatoimikamarin antamassaan lausunnossa huomautettua, että yhdistyksen toiminta oli kaupungille suureksi sekä suoranaiseksi että välilliseksi hyödyksi, valtuusto kamarin ehdotuksesta päätti ⁶⁾ myöntyä yhdistyksen anomukseen, kuitenkin ehdoin, että yhdistys oli velvollinen vastedes asianmukaisesti pitämään puheena olevan kadun osan kunnossa.

Nostokurjen osto ja pystyttäminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1875 lähettänyt ⁷⁾ valiokuntaan maistraatin vireille paneman kysymyksen kahden nostokurjen ostamisesta kaupungille; näiden kummankin nostovoima olisi 8 tonnia ja ne sijoitettaisiin toinen Kauppatorin itäpäässä olevalle rantalaitu-

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. huhtik. 16 §. — ²⁾ Sn 29 p. lokak. 19 §. — ³⁾ Ks. s. 263. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 12 §. — ⁵⁾ Ks. s. 214. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 15 §. — ⁷⁾ Ks. s. 59.

rille ja toinen Eteläsataman kauppamakasiinin edustalle. Vuoden 1876 menosääntöön oli tätä tarkoitusta varten merkitty ¹⁾ 17,600 markkaa.

Vuonna 1878 antamassaan mietinnössä ²⁾ valiokunta ensin huomautti, että Sörnäsän lastauspaikalla tosin oli valtionrautateiden omistama nostokurki, jonka nostovoima oli enintään 20 tonnia, mutta että se sijaiten kaukana kaupungin tavallisilta purkauspaikoilta ja Sörnäsän vilkkaan liikkeen takia oli jotenkin vaikeasti saatavissa jokapäiväiseen liikennetarpeeseen. Itse kaupungissa olevan nostokurjen tarpeellisuutta ei senvuoksi tarvinnut enempää perustella, ja aivan ilmeistä oli, että Eteläsatamassa riittäisi työtä kahdellekin nosturille. Kauppatorin itäpäässä oleva paikka ei kuitenkaan oikein hyvin sopinut tällaisen laitteen paikaksi, koska rantalaituri syvimmältä kohdaltaan, n. s. kaatterisatamaa ympäröivän ulomman laiturinhaaran päässä, ilmeisesti oli rakenteeltaan liian heikko alituisesti työskentelevän nostokurjen sivuille päin vaikuttavalle voimakkaalle paineelle. Valiokunnan oli senvuoksi mielestään puollettava ainoastaan yhden nostokurjen ostamista ja sen pystyttämistä toiseen ehdotetuista paikoista, nimittäin kauppamakasiinin edustalle, sitäkin enemmän, koska näytti olevan syytä odottaa Katajanokalla suoritettavien satamalaituritöiden edistymistä. Nostokurki olisi sijoitettava siihen kohtaan kauppamakasiinin laituria, missä vesi oli syvimmillään, t. s. lähinnä laiva-veistämöä olevaan laiturin päähän, missä sekä tila että laiturirakenteen lujuus olivat riittävät. Nostovoimasta valiokunta lausui, että 5 tonnin nostovoimainen nostokurki tässä tapauksessa ja yleensäkin oli täysin riittävä rantalaitureilla, joilla ei ollut rautatieraitteita, koska sääntönä täytyi olla, ettei tarvinnut voida nostaa suurempia painoja kuin sopivasti voitiin kuljettaa. Ehdotettu nostokurki voitiin lisäksi kooltaan pienempänä ja ottaen huomioon rautavalmisteiden alalla vallitsevat suhdanteet saada aikaisemmin arvioitua kappalehintaa paljoo huokeammalla.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ maistraatin välityksellä kehoittaa rahatoimikamaria hankittuaan lausunnon kaupungininsinööriltä antamaan Eteläsataman kauppamakasiinin edustalle sopivimpaan kuormaus- ja purkauspaikkaan vuoden 1878 purjehduskauden alkuun mennessä pystyttää täysikelpoista rakennetta olevan 5 tonnin nostokurjen sekä suorittamaan työn parhaalla ja huokeimmalla tavalla sekä aikaan antamaan valtuustolle tiedon tästä aiheutuvista kustannuksista ja ehdotuksen tarkoitukseen tarvittavien varain hankkimisesta.

Rahatoimikamarin sen jälkeen pyydettyä lausunnot kaupungininsinööri H. Th. Tallqvistilta ja satamakapteeni A. Leanderilta nämä antoivat kamarille asiasta yhteisen lausunnon. Siinä huomautettiin m. m., että 5 tonnin nostovoimainen nostokurki oli puheena olevaan tarkoitukseen vähimmin sopiva, koska useimmin esiintyvässä tapauksessa, kun nostokurkea tarvittiin painavan kauppatavaran purkamiseen pienehköistä, höyryvintturia vailla olevista aluksista, 5 tonnin nostokurki oli turhan suuri ja epämurkava, kun taas tämä nostovoima oli riittämätön tyydyttämään niitä tilapäisempiä tarpeita, joita aiheutti raskaiden koneosien ja muun raskaan tavaran purkaminen suurehkoista aluksista; lisäksi viimeksi mainituilla aluksilla useimmiten itsellään oli jopa 5 tonnin vintturi. Jos pidettiin silmällä ensiksi mainittua tarvetta, joka ensi sijassa oli otettava huomioon, koska kuormattaessa hyvin raskasta tavaraa voitiin käyttää Sörnäsissä olevaa valtionrautateiden nostokurkea, oli 2 tonnin nostokurki täysin riittävä; viimeksi mainittua tarvetta

¹⁾ Ks. s. 59. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 4. — ³⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 3 §.

varten hankittavan nostokurjen nostokyky sitävastoin ei saisi alittaa 10 tonnia. 2 tonnin nostokurki olisi senvuoksi pystytettävä Eteläsataman läntiselle laiturinhaaralle, mihin vähemmän syväkulkuisten alusten oli tapana laskea, ja 10 tonnin nostokurki mainitun sataman kauppamakasiinin luo, syvemmän veden ääressä olevalle laiturille. Jos kahden nostokurjen katsottiin aiheuttavan liian paljon kustannuksia, oli ensi sijassa hankittava pienempi.

Tämän johdosta rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto muuttaisi aikaisempaa päätöstään siihen suuntaan, että toistaiseksi ei hankittaisi nostokurkea kauppamakasiinin edustalla olevalle laiturille, vaan sen sijaan Eteläsataman läntiselle laiturinhaaralle pystytettäisiin 2 tonnin nostokurki.

Asiaa uudestaan esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ luopuen aikaisemmasta päätöksestään myöntyä rahatoimikamarin esitykseen ja valtuuttaa kamarin tarkemmin määräämään paikan, johon mainittu 2 tonnin nostokurki sijoitettaisiin, minkä ohessa kamarin tuli ottaa harkittavakseen ja ratkaista, oliko tämä nostokurki tehtävä liikkuvaksi.

Vedenheittolaitosten osto ja pystyttäminen. Kaupungin vuoden 1878 menosäännön kymmenennen pääluokan lopullista vahvistamista ²⁾ koskevan asian yhteydessä kaupunginvaltuusto vuoden 1877 talousarviovaliokunnan ehdotuksesta ³⁾ päätti ⁴⁾ kehoittaa rahatoimikamaria ensi tilassa tekemään valtuustolle esityksen, joka koski vedenheittolaitosten sopivinta rakennetta ja niiden sijoittamista kaupunkiin. Tämän johdosta kamari esitti valtuustolle:

että kamari valtuutettaisiin Johnsson & Sidorow nimisen toiminimen välityksellä tilaamaan Englannista kolme n. s. Macfarlanes patent urinals yhteensä 750 markan hintaan;

että yksi näistä vedenheittolaitoksista sijoitettaisiin uuden teatterin ja Korkeavuorenkadun välisen esplanadin lähinnä Erottajaa olevaan kulmaan, toinen Kauppatorille suunnilleen Lant. rantakadun alkuun ja kolmas pakkaahuoneen ja sen viereisen tontin väliselle avoimelle paikalle;

että kaupungininsinöörille annettaisiin tehtäväksi ryhtyä vedenheittolaitosten pystyttämisestä ja puhtaanapidosta aiheutuviin sopiviin teknillisiin toimenpiteihin, jolloin mikäli mahdollista oli käytettävä keskeytymätöntä huuhtelua vesijohdon avulla; sekä

että kamari valtuutettaisiin vedenheittolaitosten pystyttämiseksi ja niiden vesihuuhtelun ja valaistuksen järjestämiseksi tarpeen mukaan ylittämään tarkoitukseen käytettävissä oleva 550 markan suuruinen määräraha.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen sen kailta osilta. Sen ohessa valtuusto päätti kehoittaa kamaria, jos puheena oleva vedenheittolaitos havaittiin rakenteeltaan tarkoituksenmukaiseksi, aikanaan antamaan valtuustolle ehdotuksen sellaisten sijoittamisesta muihinkin osiin kaupunkia.

Hautausapu. Leskirouva R. Heleniuksen tekemän ja rahatoimikamarin puoltaman anomuksen hautausavun myöntämisestä hänen miesvainajansa, v. t. varastokirjanpitäjä J. F. Heleniuksen jälkeen kaupunginvaltuusto epäsi ⁶⁾.

N. s. pienempien porvarien avustusrahaston käyttö. N. s. pienempien porvarien avustusrahaston valtuutetut anoivat kaupunginvaltuustolta saada jakaa rahaston säästön kahteen osaan siten, että kreikkalais-venäläistä uskoa tunnustavat osakkaat saisivat toisen ja luterilaiset osakkaat toisen puolen,

¹⁾ Valt. pöytäk. 14 p. toukok. 1 §. — ²⁾ Ks. s. 393. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19 v:ltä 1877. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 9 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. huhtik. 13 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. marrask. 10 §.

minkä jälkeen varat uskottaisiin kansakoulujohtokunnan huostaan käytettäväksi vähävaraisten lasten avustamiseen heidän käydessään kaupungin kansakouluja. Rahatoimikamarin siltä vaaditussa ¹⁾ lausunnossa tuotua esiin, että rahasto oli syntynyt ja sitä oli ylläpidetty osakkaiden vapaaehtoisten rahan-keräysten varassa ja vapaana valtion tai kaupungin säännöstelystä ja että mikään siis ei estänyt osakkaita vapaasti käyttämästä kyseisiä varoja, valtuusto päätti ²⁾ myöntyä anomukseen, kuitenkin ehdoin, että rahasto uskottiin kamarin hoidettavaksi. — Myöhemmin maistraatti ilmoitti, että valtuutetut kuitenkin heiltä asiaa tiedusteltaessa olivat ilmoittaneet pitävänsä kiinni ehdosta, että kansakoulujohtokunnan tuli saada varat hoitoonsa ja ainoastaan siinä tapuksessa tahtovansa järjestää avustusrahaston mainitulla tavalla. Tämän johdosta ja mainitun johtokunnan siltä pyydettyä ³⁾ lausunnossa ilmoitettua suostuvansa ottamaan rahaston huostaansa ja käyttämään varat antajain ohjeiden mukaisesti kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾ hakijain anomuksen alkujaan asetetuin ehdoin.

Rahastojen koron vahvistaminen. Vuoden 1879 talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, että Klara Wilhelmina Törmälän rahastolle samoin kuin kansankirjaston ja lukusalin rahastolle ja kelvollisen palvelusväen palkitsemisrahastolle vuodelta 1878 maksettaisiin 5 %:n korko.

Kaupungin vuoden 1878 menosäännön Rakennukset ja yleiset työt nimisen kymmenennen pääluokan vahvistaminen. Kaupungin vuoden 1878 talousarviota järjesteltäessä kaupunginvaltuusto oli kymmenennen, Rakennukset ja yleiset työt nimisen pääluokan osalta hyväksynyt ⁶⁾ maistraatin talousarvioehdotukseen sisältyvän loppusumman, 479,735 markkaa, mutta lykännyt ⁶⁾ sen jakamisen eri menoerien kesken mainittuna vuonna pidettävään ensimmäiseen kokoukseensa. Valtuusto päätti ⁷⁾ kuitenkin mainitussa kokouksessa, ennenkuin asia otettiin käsiteltäväksi, lähettää sen rahatoimikamariin, jonka tuli hankkia ehdotetuista yleisistä töistä vasta valitun kaupungininsinöörin ⁸⁾ lausunto ja sen jälkeen lähettää tämä ynnä oma lausuntonsa asiasta valtuustolle. Sen ohessa annettiin kamarille tehtäväksi tästä riippumatta antaa ostaa kyseisiä töitä varten tarpeellisia rakennusaineita, jotka sopivimmin voitiin hankkia talvella. Kamari lähetti sen johdosta kaupunginvaltuustolle otteen pöytäkirjastaan, johon sisältyi m. m. selostus lausunnosta, jonka kaupungininsinööri suullisesti oli antanut useimmista vuoden 1878 menosääntöehdotuksen edellä mainitun pääluokan menoeristä ja johon kamari täydellisesti oli yhtynyt.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾, kunnes saatiin kaupungininsinöörin tarkempi lausunto, panna pöydälle niiden talousarvioehdotuksen kohtien käsittelyn, jotka koskivat Aleksanterinkadun kiveämistä uudelleen sekä Kluuvin kanavan suurentamista ja syventämistä, Katajanokan eteläisen rantalaiturin ja kalastajasataman rakentamista ¹⁰⁾, katettujen viemärikanavain rakentamista erinäisiin katuihin ¹¹⁾, erinäisten ruoppaus- ja täyttämistöiden suorittamista Sörnäsän satamassa ¹²⁾, asunnon rakentamista kaupungin metsänvartijalle sekä työ- ja vaivaistalon rakennusten laudoittamista ja aitaamista. Muut talousarvioon sisältyvät erät valtuusto hyväksyi sellaisinaan ottamatta lukuun 10,994: 60 markan suuruista Sörnäsän kuormaustalaiturin korjausmäärärahaa ja 41,700 markan suuruista Rautatien torin kiveä-

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 18 §. — ²⁾ S:n 17 p. syysk. 6 §. — ³⁾ S:n 19 p. marrask. 1 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. jouluk. 5 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. jouluk. 1 §. — ⁶⁾ Ks. s. 298. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 11 p. tammik. 8 §. — ⁸⁾ Ks. s. 313. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. helmik. 9 §. — ¹⁰⁾ Ks. s. 257. — ¹¹⁾ Ks. s. 265. — ¹²⁾ Ks. s. 131.

mismäärärahaa. Edellinen näistä korotettiin kaupungininsinöörin lausunnon mukaisesti 13,994: 60 markkaan. Jälkimmäisestä työstä kaupunginvaltuusto oli sitä mieltä, että koska tori vielä ei ollut täydellisesti kuivatettu eikä sen pohja muutenkaan ollut riittävän luja, sen kiveäminen vielä olisi lykättävä toistaiseksi ja tori vuonna 1878 ainoastaan täytettävä soralla ja sille rakennettava kaksi kivistä ajorataa, toinen rautatien tavaramakasiinista Hakasalmenkadulle päin, toinen torin lounaisesta kulmasta koilliseen Vilhelminkadulle päin. Koska senaatti kuitenkin oli määrännyt ¹⁾ torin kivettäväksi kertomusvuoden kuluessa, valtuusto antoi rahatoimikamarille tehtäväksi anoa senaattilta, että mainittu torin kiveämisen supistus toistaiseksi hyväksyttäisiin. Katujen tasoitusmäärärahat valtuusto lopuksi hyväksyi vuoden 1877 talousarviovaliokunnan esittämien ehdoin ²⁾, että eräitä Korkeavuoren-, Yrjön- ja Annankatujen osia tasoitettaessa ehdotettua katuprofiilia oli jonkin verran muutettava kadun nousun vähentämiseksi.

Kaupungin vuoden 1879 meno- ja tulosääntö. Maistraatti lähetti kaupunginvaltuustolle laatimansa Helsingin kaupunkikunnan vuoden 1879 menoja ja tuloja koskevan ehdotuksen ³⁾ seikkaperäisine perusteluineen ³⁾ ynnä rahatoimikamarin samaa asiaa koskevan ehdotuksen perusteluineen ³⁾ sekä kaupungininsinöörin lausunnon ³⁾ kaupungin rakennuskonttorin menoista vuonna 1879 ja siihen liittyvät kustannusarviot ja piirustukset. Valtuusto lähetti asian jo aikaisemmin sitä valmistelemaan asettamaansa ⁴⁾ valiokuntaan, johon kuuluivat ⁵⁾ vtt Westermarek, Brummer, Malmgren, Heikel, Hjelt, Lindfors ja Grönqvist.

Sen jälkeen antamassaan mietinnössä ⁶⁾ valiokunta osaksi jyrkästi poleemisoiden maistraattia vastaan ehdotti erinäisiä muutoksia sen meno- ja tulotarvioehdotukseen.

Kaupunginvaltuuston talousarvion järjestelyssä ⁷⁾ vahvistaman vuoden 1879 meno- ja tulosäännön loppusummat olivat seuraavat:

Menot:

I. Velat	Smk	318,963: 93
II. Kaupungin virastot	»	118,552: 27
III. Kunnallishallinto	»	114,934: 45
IV. Katuvalaistus	»	67,252: 79
V. Palolaitos	»	49,072: 67
VI. Poliisi- ja vankeinhoito	»	127,580: —
VII. Terveysten-, sairaan- ja vaivaishoito	»	132,167: 50
VIII. Opetuslaitokset	»	122,936: —
IX. Kaupungin yleiset rasitukset	»	355,421: 54
X. Rakennukset ja yleiset työt	»	457,280: —
XI. Kaupungin vesijohto	»	139,980: —
XII. Sekalaista	»	41,050: —
Yhteensä		Smk 2,045,191: 15

Tulot:

I. Vuoden 1878 arvioitu säästö	Smk	195,065: 04
II. Korkoja	»	13,531: 54
III. Tontinlunastusmaksuja	»	40,000: —

¹⁾ Ks. s. 257. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19 v:lta 1877. — ³⁾ Painettu ilman numeroa. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 19 p. martask. 9 §. — ⁵⁾ Sn sn 11 § — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 20. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 27 p. jouluk. 6 § ja 28 p. jouluk. 1 §.

IV. Kaupungin kiinteä omaisuus	Smk	110,102: —
V. Tonttiveroja	»	1,612: 20
VI. Tuloa tuottavat oikeudet	»	311,290: —
VII. Sekalaista	»	9,450: —
VIII. Valtionapuja	»	326,419: 64
IX. Vesijohto	»	35,000: —
Lainoja	»	432,000: —
Taksoitettavaksi jää	»	570,720: 73
Yhteensä Smk		2,045,191: 15

Vuoden 1878 talousarvioon verrattuna vahvistetussa vuoden 1879 talousarviossa on havaittavissa erinäisiä muutoksia, joista tärkeimmät tässä lyhyesti mainitaan.

Menosääntö. Ensimmäiseen, Velat nimiseen pääluokkaan merkittyjä määrärahoja korotettiin vuoden 1878 vastaavaan pääluokkaan (Korot ja pääomanlyhennykset) verraten yhteensä 283,545: 95 markkaa. Lisäys johtui pääasiallisesti kahdesta uudesta määrärahasta, joista toinen, 200,000 markan suuruinen, merkitsi vesijohtolainasta käyttämättä olevaa osaa, toinen, 75,000 markan suuruinen, saman lainan korkoja, sekä siitä, että eräiden lahjoitusrahastojen korkoja varten varattuja määrärahoja korotettiin yhteensä 8,196: 59 markkaa; sensijaan poistui 1,050 markan suuruinen erä, joka oli ollut tarkoitettu n. s. Röön talon jäljellä olevan kauppahinnan suorittamiseen korkoineen. — Toisesta pääluokasta, jonka otsake oli Kaupungin virastot (ennen Raastuvan-oikeus, maistraatti ja kaupunginvaltuusto), siirrettiin osasto Kaupunginvaltuusto seuraavaan pääluokkaan. Siten toisen pääluokan määrärahat vähenivät 10,000 markkaa. Muitakin, vähemmän merkitseviä vähennyksiä tehtiin, mutta kun vastapainona olivat kahden avustavan kaupunginvoudin palkkiot ¹⁾ yhdeksältä kuukaudelta, yhteensä 2,400 markkaa, sekä eräät vähäiset korotukset, aleni mainitun pääluokan loppusumma ainoastaan 7,728: 56 markkaa. Kolmannessa, Kunnallishallinto (ennen Rahatoimikamari ja sen alaiset laitokset) nimisessä pääluokassa loppusumman lisäys oli 17,455: 89 markkaa ja aiheutui ensi sijassa siitä, että kaupunginvaltuuston määrärahat, yhteensä 10,000 markkaa, siirrettiin siihen. Tähän pääluokkaan merkittiin uusia määrärahoja sitäpaitsi tuulaakikonttorin tulevain tavarain toimiston toimistoapulaisen palkkaamiseen kahdeksaksi kuukaudeksi 1,600 markkaa, satamamestarin ¹⁾ palkkaamiseen Sörnäsiin samoin kahdeksaksi kuukaudeksi 1,733: 33 markkaa, satamain, rantalaiturien y. m. puhdistamiseen 900 markkaa sekä Fabianinkadun talossa n:o 18 olevan rakennuskonttorin huoneiston vuokra ²⁾, 650 markkaa. Korotetut määrärahat merkittiin m. m. rahatoimikamarin kanslia-apua ja vartijapalveluskuntaa varten, lisäys 1,000 markkaa, rahatoimikonttorin kamreerinapulaista varten, lisäys 2,800 markkaa, satamakonttorin vahtimestareita ja satamakonstaapeleita ³⁾ varten, lisäys 2,000 markkaa, sekä kaupunginpuutarhurin ⁴⁾ palkkaa varten, lisäys 1,200 markkaa. Aikaisemmin rakennuskonttorin mittaus- ja piirustusapulaisia varten sekä tarverahoiksi merkityn 2,000 markan määrärahan sijaan merkittiin kolme eri määrärahaa, nimittäin kaupungin maiden mittauksessa ja kartallepanossa tarvittavaa apumiestä varten 1,000 markkaa, uusien katujen ja tonttien viitoittamisessa sekä luonnosten laatimisessa tarvittavaa apumiestä varten 3,000 markkaa sekä tarverahoiksi 500 markkaa, lisäys yhteensä

¹⁾ Ks. s. 411. — ²⁾ Ks. s. 348. — ³⁾ Ks. s. 379. — ⁴⁾ Ks. s. 381.

2,500 markkaa. Sitävastoin rahatoimikamarin vuokramääräraha aleni 5,000 markasta 2,500 markkaan, siis 2,500 markkaa, ja satamakonttorin vaakamestareille suoritettava korvaus¹⁾ maksulipuista 4,000 markasta 400 markkaan eli 3,600 markkaa. Lopuksi jaettiin rahatoimikonttorin, tuulaakikamarin ja satamakonttorin aikaisempi yhteinen tarverahamääräraha, 3,000 markkaa, siten, että rahatoimikonttorille merkittiin tarverahoiksi 1,200 markkaa, tuulaakikamarille 800 markkaa ja satamakonttorille 600 markkaa, jolloin säästy 400 markkaa. — Neljännen, Katuvalaistus nimisen pääluokan määräraha summa kohosi 4,331: 97 markkaa. Lisäys aiheutui osin kaasulyhtyjen luvun lisääntymisestä, osin Sörnäs in valaistusta varten merkitystä 1,000 markan suuruudesta uudesta määrarahasta, osin siitä, että yhteensä 2,021: 60 markkaa merkittiin Kaasuvalaistusosakeyhtiölle taatuksi korvaukseksi²⁾ uusien lyhtyjen asettamisesta; vähäistä alennusta osoitti sensijaan tärpättilyhtyvalaistuksen määräraha. — Viidennen, Palolaitos nimisen pääluokan kokonaissumma aleni 14,695: 43 markkaa. Vähennys aiheutui m. m. siitä, että 8,500 markan määräraha höyryruiskun hinnan loppuosan suorittamista varten ja 800 markan suuruinen uusien hevosten ostomääräraha poistuivat sekä että heinäin ja kaurain ostoon varattuja määrärahoja alennettiin yhteensä 3,490: 13 markkaa, lahjapalkkioita, tulipaloissa tarvittavaa vettä y. m. varten merkittyä määrarahaa 1,000 markkaa sekä kaivojen ja vedennostolaitteiden kunnossapitomäärarahaa 1,880 markkaa. Aikaisemman 4,000 markan suuruisen työkalujen kunnossapito- sekä höyryruiskujen hoito- ja käyttömäärärahan sijaan merkittiin sitävastoin kolme eri määrarahaa, nimittäin työkalujen kunnossapitoon 2,500 markkaa, kahden koneenkäyttäjän palkkaamiseen 600 markkaa sekä kahden lämmittäjän palkkaamiseen 1,440 markkaa, jolloin lisäys oli yhteensä 540 markkaa. — Kuudes pääluokka, Poliisi- ja vankeinhoito, osoitti 120 markan suuruisia lisäystä, joka kohdistui kaupunginvankilaan³⁾. — Seitsemännessä, Terveiden-, sairaan- ja vaivashoito nimisessä pääluokassa määrarahain loppusumma lisääntyi 2,596: 02 markkaa. Lisäyksen aiheuttivat yksinomaan terveyden- ja sairaanhoidon määrarahat, jotka lisääntyivät yhteensä 9,616: 02 markkaa, jota vastoin vaivashoitomäärarahat vähenivät 7,020 markkaa. Uusista eristä voidaan mainita väliaikaisen kuumesairaalan puolen vuoden vuokra, 1,500 markkaa, sekä yhden kuumesairaalaan otettavan uuden sairaanhoitajattaren palkkamääräraha, 480 markkaa, ja vaivaistalon sairaalaan otettavan sairaanhoitajattaren palkka, 360 markkaa, korotetuista eristä taas kaupunginlääkärin palkka, joka vuonna 1878 ainoastaan vuoden jälkimmäiseltä puoliskolta oli suoritettu täysin määrin, 7,000 markan suuruisena, sekä kuumesairaalan potilaiden ruokintamääräraha, jota korotettiin 2,787: 50 markkaa. Sitävastoin poistettiin terveyslautakunnan kassanhoitajan palkkausmääräraha, 400 markkaa, ja vähennettiin m. m. köyhäin avustusmäärärahoja 4,000 markkaa, vaivaistalon sairaalan sairaanhoitomäärarahaa 1,000 markkaa, vaivashoidon arvaamattomien tarpeiden määrarahaa samaten 1,000 markkaa sekä halkoja, hevosten rehuja, lääkkeitä, kalustoa y. m. varten merkittyjä määrärahoja vähemmän. — Kahdeksas pääluokka, Opetuslaitokset, päättyi 10,369: 34 markkaa suurempaan määrään kuin edellisen vuoden menosäännössä. Merikoulu nimiseen osastoon merkittiin uusi 470 markan erä halkoja varten. Reaalikoulun määrarahat, joihin tehtiin useita vähäisiä muutoksia, vähenivät yhteensä 916: 66 markkaa. Kansakoulujen määrarahat lisääntyivät 9,900 markkaa, ensi sijassa sen johdosta, että opettajiston palkkoja oli korotettu⁴⁾ ja kouluihin otettu yksi avustava ja kaksi ylimääräistä

1) Ks. s. 378. — 2) Ks. s. 354. — 3) Ks. s. 381. — 4) Ks. s. 379.

opettajatarta lisää; uusi oli 1,950 markan suuruinen määräraha kahta Surutoinhuvilasta vuokrattuun huoneistoon sijoitettua alakansakoulua varten. Kansankirjaston määrärahat lisääntyivät 916 markkaa, pääasiallisesti sen johdosta, että lainausapulaisten palkkaa varten merkittiin uusi 600 markan suuruinen määräraha ja että vahtimestarin palkkaa korotettiin ¹⁾ 160 markkaa. — Yhdeksäs pääluokka, Kaupungin yleiset rasitukset, osoitti 10,827: 17 markan suuruista lisäystä, jonka pääasiallisesti aiheutti niiden upseerien arvioidun luvun lisääntyminen, joille asunnon ja muiden luontoisetujen sijasta oli suoritettava rahakorvausta. Uusia eria olivat 1,200 markan määräraha santarmi-hallituksen kansliaa varten ja 2,000 markan palkkio ²⁾ majoituslautakunnan puheenjohtajalle, minkä ohessa lautakunnan sihteerin palkkio toistaiseksi ja kunnes toisin määrättäisiin korotettiin ³⁾ 1,600 markkaan. Sitävastoin alennettiin kyydinpidon määrärahaa 1,800 markkaa, pääasiallisesti sen johdosta, että hevosten lukumäärä oli vähentynyt 15:stä 12:een. — Kymmenennen, Rakennukset ja yleiset työt nimisen pääluokan loppusumma aleni 22,455 markkaa. Uusia olivat tässä pääluokassa seuraavat määrärahat: palolaitokselle kaivoja, vedennostolaitteita y. m. varten 4,700 markkaa, siitä Kluuvin kaivon uusimiseen 2,000 markkaa, teiden, m. m. Töölönlahden pohjoisrantaa pitkin Eläintarhan huviloihin vievien, tasoittaminen 7,600 markkaa, uppoarkuista tehdyn rantalaiturin rakentaminen Sörnäsiin 26,000 markkaa, nostokurkea varten 6,000 markkaa, kansakoulurakennuksen ⁴⁾ teettäminen Malminkadulle 82,000 markkaa, kaupustelukojujen ⁵⁾ ynnä niihin kuuluvan kuistikon rakentaminen Simonkadulle sekä paikan aitaaminen ja kiveäminen 27,195 markkaa, keittuhuoneen ja pikikeittiön rakentaminen Sörnäsiin ⁵⁾ edellinen 5,000 markkaa ja jälkimmäinen 2,000 markkaa sekä vesipostin ⁶⁾ järjestäminen vaivaistalon läheisyyteen 2,000 markkaa. Aikaisemmista määrärahoista, jotka osoitivat lisääntymistä verrattuina kokonaisuutena, mutta ei yksityiskohdiltaan vahvistettuun vuoden 1878 talousarvion kymmenenteen pääluokkaan, mainittakoon rakennusten kunnossapitomäärärahat, joiden korotus oli 4,500 markkaa, viemärikanavain rakennusmääräraha, korotus 36,175 markkaa, Forsbyn tilan tieosuuden kunnossapitomääräraha, korotus 2,500 markkaa, katujen, kanavain ja rantalaiturien kunnossapitomääräraha, korotus 12,341 markkaa sekä viertoteiden kunnossapitomääräraha, korotus 11,300 markkaa, kaupungin alueella olevien teiden, pyykkilaiturien, poijujen, lyhtypylväiden y. m. kunnossapitomääräraha, korotus 3,000 markkaa, sekä yleisten paikkain ja katuosuuksien puhtaanapitomääräraha, korotus 1,000 markkaa. Sitävastoin vähennettiin katujen tasoitusmäärärahaa 52,075 markkaa, vedenheittolaitosten määrärahaa 1,400 markkaa ja istutuksia ympäröivien aitausten määrärahaa 1,000 markkaa. Kokonaan poistettiin m. m. seuraavat edellä mainittuun vuoden 1878 menosääntöön sisältyneet määrärahat, nimittäin Hietalahden torin täyttämistöiden määräraha, 3,500 markkaa, Rautatientorin kiveämismääräraha ⁷⁾, 41,700 markkaa, uusien katujen y. m. paalutusmääräraha, 2,500 markkaa, kaupungille kuuluvan Lapinlahdenkadun osan kiveämismääräraha, 9,900 markkaa, Katajanokan satamalaiturin ja kalastajasataman rakennusmääräraha ⁸⁾, 60,000 markkaa, Sörnäsin sataman ruoppaustyömääräraha, 12,000 markkaa, varasto- ja työsuojan rakennusmääräraha, 4,800 markkaa, metsänvartijanasunnon rakennusmääräraha, 3,000 markkaa, Sörnäsin kuormaustalaiturin korjausmääräraha, 10,994: 60 markkaa, vaivaistalon rakennusten

¹⁾ Ks. s. 380. — ²⁾ Ks. s. 381. — ³⁾ Aikaisemmin s. v. tämä palkkio oli korotettu 600 markasta 1,000 markkaan. Ks. s. 381. — ⁴⁾ Ks. s. 343. — ⁵⁾ Ks. s. 345. — ⁶⁾ Ks. s. 353. — ⁷⁾ Ks. s. 360. — ⁸⁾ Ks. s. 356.

laudoitusta y. m. varten merkitty määräraha, 19,000 markkaa, satamain varppauspoijuja varten merkitty määräraha, 11,600 markkaa, sekä rakennus-aineiden ostomääräraha, 23,000 markkaa. — Yhdennessätoista, Kaupungin vesijohto nimisessä pääluokassa, joka vastasi aikaisempaa kahdettatoista pääluokkaa, kokonaissumma väheni 178,100 markkaa. Vähennys aiheutui pääasiallisesti siitä, että neljä edellisen vuoden menosääntöön sisällynyttä erää kokonaan poistui, nimittäin vesijohtolainan korkoa varten merkitty määräraha, 75,000 markkaa, joka siirrettiin ¹⁾ ensimmäiseen pääluokkaan, sekä määrärahat vesijohdon valmistuessa suoritettavaa urakkasumman osamaksua varten, 60,000 markkaa, vesijohdon ulottamiseksi lapsenpäästölaitokseen, 36,000 markkaa, ja tarkastavan insinöörin palkkaussumma määräraha, 2,800 markkaa, jota paitsi yksityisten talojen putkijohtoliittymisiä varten merkittiin 6,500 markkaa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sitävastoin korotettiin vesijohtoinsinöörin palkkamäärärahaa 1,200 markkaa ja merkittiin uusi 1,000 markan suuruinen erä arvaamattomia tarpeita varten. — Kahdennessätoista pääluokassa, jonka otsakkeena oli Sekalaista ja joka aikaisemmin oli merkitty yhdenneksitoista pääluokaksi, kokonaismäärä lisääntyi 11,250 markkaa, ensi sijassa sen johdosta, että verovarojen poistoa varten merkittyä määrärahaa korotettiin 10,000 markkaa; uusia olivat 2,000 markan määräraha kaupungin tilintarkastajain palkkioiksi ²⁾ ja 250 markan määräraha myrskyvaroitussähkösanomiam varten. Erinäisiä määrärahoja supistettiin jonkin verran. — Lopuksi poistettiin kokonaan kaksi vuoden 1878 menosääntöön sisällynyttä erillistä erää, joista toinen, Vesijohtolainasta käyttämättä olevat varat, oli 524,000 markan, toinen, vaivaistalon lisärakennusta varten myönnetty nostamaton määräraha, 19,545: 58 markan suuruinen.

Tulosääntö. Ensimmäisessä osastossa, jonka otsakkeena oli Vuoden 1878 arvioitu säästö, kokonaismäärä aleni 133,642: 86 markkaa. Viertotieobligatioiden ja joulukuun 31 p:n käteisvarain erä korotettiin, edellistä 1,500 markkaa, jälkimmäistä 20,000 markkaa. Toisaalta poistettiin 100,000 markan suuruinen erä, Vesijohtolainasta nostamatta olevat varat, ja velkakirjain erää alennettiin 24,912: 52 markkaa ja muita obligatioeriä yhteensä 122,331 markkaa. Poistoksi merkittiin kansankirjaston ja lukusalin rahaston sekä Klara Wilhelmina Törmälän rahaston pääomasäästö, edellinen 68,794: 24 markkaa ja jälkimmäinen 16,748: 72 markkaa eli yhteensä 85,542: 96 markkaa, mikä määrä oli vuoden 1878 tulosäännön vastaavaa poistoa 92,100: 66 markkaa pienempi. — Toinen osasto, Korot, osoitti 3,249: 97 markan suuruista arvioitujen tulojen vähentymistä. Uusia erä olivat tässä pankkitalletusten korot, 1,800 markkaa, ja osakkeiden osingot, 2,800 markkaa. Lahjoitusten korkojen arvioitiin lisääntyvän 138: 78 markkaa, mutta obligatioiden korkojen alenevan 5,564 markkaa ja velkakirjojen 2,424: 75 markkaa. — Kolmannen, Tontinlunastukset nimisen osaston kokonaismäärä aleni 35,000 markkaa, mistä 5,000 markkaa kohdistui käyttämättömiin tontteihin ja 30,000 markkaa vuokratontteihin. — Neljäs osasto, Kaupungin kiinteä omaisuus, osoitti lisäystä yhteensä 4,171: 39 markkaa. Yksityisistä eristä kohosivat m. m. narinkkakojujen vuokrat 6,158 markkaa sekä viertotievuokrat 2,852 markkaa. Sitävastoin poistettiin Katajanokan talojen vuokrat, 3,050 markkaa, ja alennettiin m. m. sekä rakennetun että rakentamattoman maan ja ravintolain vuokramaksuja 981: 64 markkaa sekä häinänteko-oikeuksista kannettavia maksuja 700 markkaa. — Viides osasto, Tonttiveroja, jäi entiselleen. — Kuudennessa osastossa, jonka otsakkeena oli

¹⁾ Ks. s. 395. — ²⁾ Ks. s. 373.

Tuloa tuottavat oikeudet, kokonaismäärä aleni 13,169 markkaa. M. m. alennettiin tuulaakia 3,000 markkaa, liikennemaksuja 5,000 markkaa, mittausmaksuja 500 markkaa, porvari- ja lupatodistusmaksuja 3,500 markkaa, kaupustelumaksuja 1,000 markkaa, perunkirjoitusprosentteja 500 markkaa ja sakkoja 1,600 markkaa. Sen sijaan satamamaksujen erä kohosi 1,000 markkaa ja painolastimaksut 700 markkaa. — Seitsemäs osasto, Sekalaista, osoitti yhteensä 15,307:24 markan vähennystä, joka kokonaan johtui siitä, että ennakolta suoritettujen valtiopäiväkustannusten korvaus, 18,000 markkaa, jäi pois. Eräitä muita eriä sen sijaan korotettiin, m. m. köyhäin elatuskustannusten korvausta 600 markkaa, jota paitsi uusina erinä merkittiin poliisivirkakunnan menosäännön vakanssisäästö, 1,000 markkaa, ja väliaikaisen sairaalan vuokra, 500 markkaa. — Valtionavut nimisen kahdeksannen osaston kokonaissumma lisääntyi 4,739:64 markkaa. Siinä korotettiin kansakoulujen valtionapua 10,000 markkaa ja majoitusta varten myönnettyä valtionapua 24,395 markkaa sekä kaupungin osuutta paloviinaverosta 344:64 markkaa, jota vastoin katuvalaistusta varten myönnetty valtionapu merkittiin 30,000 markkaa pienemmäksi kuin edellisenä vuonna. — Yhdeksännessä, Vesijohto nimisessä osastossa vedenkulutuksen tuloerä kohosi 5,000 markkaa, mutta vuoden 1878 tulosääntöön sisältynyt avustus vesijohtovaroista, 288,080 markkaa, poistettiin; kokonaissumma aleni siten 283,080 markkaa. — Yhdeksännnen osaston jälkeen merkittiin tulosääntöön kaksi lainaa, joista toista, 350,000 markan suuruisia, jo oli valtiolta anottu ¹⁾ uudisrakennus- ja järjestelytöitä varten ja toinen, 82,000 markan suuruisen, oli suunniteltu otettavaksi ²⁾ kansakoulu-rahastoista kansakoulutalon rakennuttamiseksi Malminkadulle. — Verotuksella hankittava määrä vahvistettiin lopullisesti 570,720:73 markaksi eli 33,490:19 markkaa pienemmäksi kuin vuoden 1878 tulosäännön mukaan.

Talousarvion käsittelyssä kaupunginvaltuusto samalla päätti kehoittaa maistraattia vastedes talousarvioehdotuksessaan jakamaan seitsemännen pääluokan kahtia siten, että terveyden- ja sairaanhoidon menot merkittiin omaan pääluokkaan ja köyhäinhoidon menot omaansa, ja sen ohessa merkitsemään talousarvioehdotuksiin tiedot siitä, mitkä erät olivat aikaisemmin suuruudeltaan määrättyt ja mitkä vasta siinä ehdotettiin myönnettäväksi, sekä niistä palkkaus- ja ohjesäännöistä sekä päätöksistä, joihin maistraatin ehdotukset perustuivat, y. m. tarpeellisia tietoja.

Muista kaupunginvaltuuston talousarvion järjestelyn yhteydessä tekemistä päätöksistä tehdään selkoa ³⁾ toisaalla tässä kertomuksessa.

C. Muut asiat.

Ilmoitus raastuvanoikeudensaarnasta. Raastuvanoikeus ilmoitti, että tavanmukainen raastuvanoikeudensaarna pidettäisiin Nikolainkirkossa tammikuun 21 p:nä. Ilmoitus ei antanut ⁴⁾ kaupunginvaltuustolle toimenpiteen aihetta.

Maistraatin ja raastuvanoikeuden uudelleenjärjestely. Yhteisen maistraatin tekemän esityksen ⁵⁾, joka koski muutoksia maistraatin ja raastuvanoikeuden järjestelyyn ja toimintaan, kaupunginvaltuusto lähetti ⁶⁾ valiokuntaan, johon

¹⁾ Ks. s. 375. — ²⁾ Ks. s. 343. — ³⁾ Ks. s. 329, 352, 354, 358, 369, 373, 381, 387, 393, 407 ja 410. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 11 p. tammik. 2 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10 v:ltä 1879. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 30 p. huhtik. 10 §.